

Byråkratisk korrupsjon og effekten på utanlandske verksemder i Vietnam

Even Fatland

Masteroppgåve ved Økonomisk institutt

UNIVERSITETET I OSLO

14.01.2015

© Forfatter Even Fatland

År 2015

Tittel: «Byråkratisk korrupsjon og effekten på utanlandske verksemder i Vietnam»

Forfattar Even Fatland

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Samandrag

I denne oppgåva vert det nytta eit datasett basert på spørjeundersøkingar hjå utanlandske verksemdar til stades i 12 provinsar i Vietnam frå 2013, der det også inngår ein variabel for verksemdene sine korrupsjonsbetalingar til offentleg tilsette i Vietnam. Det vert undersøkt kva verknad korrupsjon har på profittvekst hjå dei utanlandske verksemdene, og om det er noko skilnad mellom dei på bakgrunn av opphavsland. Analysen rettar seg i hovudsak mot byråkratisk korrupsjon overfor utanlandske verksemdar, og omfattar i mindre grad «storkorrupsjon» som føregår dei høgaste politiske nivåa.

Tre hypotesar vert undersøkte ved å nytte ein IV-strategi. Denne strategien går ut på å nytte sektorspesifikke gjennomsnitt av korrupsjonsbetalingar på provinsnivå for å instrumentere for verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar hjå utanlandske verksemdar til stades i tolv vietnamesiske provinsar. Det vert undersøkt korleis desse korrupsjonsbetalingane verkar inn på verksemdvekst målt som profittvekst mellom 2012 og 2013 hjå dei utanlandske verksemdene. Desse tre hypotesane er: (1) At utanlandske verksemdar som operer i Vietnam vert negativt råka av korrupsjon, (2) at asiatiske verksemdar vert hardare råka enn ikkje-asiatiske verksemdar av korrupsjonen grunna ulik forretningskultur og (3) at verksemdar frå land med låg grad av korrupsjon vil verta hardare råka av byråkratisk korrupsjon av å operere i eit land som Vietnam, der korrupsjon er utbreidd, enn verksemdar med opphav i land med høgt korrupsjonsnivå.

Ein finn ikkje statistisk grunnlag for å bekrefte Hypotese 1. Vidare vert det funne ein signifikant negativ effekt av korrupsjonsbetalingar på profittvekst hjå asiatiske verksemdar i samsvar Hypotese 2. Denne negative effekten kan likevel ikkje berre verta forårsaka av ulik forretningskultur, då dette ikkje kan forklara dei store skilnadane i effekten på korrupsjonsbetalingar mellom verksemdene frå dei asiatiske landa. Ein finn ikkje statistisk belegg for å bekrefte Hypotese 3. Til slutt indikerer analysen at verksemdar frå land mellomstor grad av korrupsjon (land som oppnår mellom 50 og 60 på Transparency Internationals korrupsjonsindeks) vert negativt råka av byråkratisk korrupsjon i Vietnam. Den negative effekten av korrupsjon på verksemdvekst for opphavsland med mellomstor grad av korrupsjon vert likevel i stor grad driven av verksemdene frå eit land: Sør-Korea.

Føreord

Eg vil rette ein stor takk til vegleiaren min Jo Thori Lind som gjennom heile prosessen med å skrive denne oppgåva har kome med gode innspel og idear, og som har gjeve verdifull hjelp med statistisk analyse. Eg vil også rette ein takk til Edmund Malesky ved Duke University som var så venleg å sende meg PCI Vietnam-datasettet, som er grunnlaget for analysen i denne oppgåva. Eg vil også takke syster mi Erika som har kyndig korrekturlest teksten, og som fekk meg til å innsjå at «naudsynlegvis» ikkje er eit ord som eksisterer på nynorsk. Eg vil også takke vener, familie og sambuaren min Fanny som har vist interesse for oppgåva mi og som har vist tålmod i møte med min iver i å tale om korrupsjonsfeltet ved eitkvart høve.

Innhald

Samandrag	III
Føreord	IV
Innhald.....	V
1 Introduksjon	1
2 Teori	5
2.1 Er korrupsjon årsak til eller symptom på svake institusjonar?	5
2.2 Studiet av korrupsjon i økonomisk teori.....	6
2.2.1 Teoretisk rammeverk.....	6
2.2.2 Empiriske studie av korrupsjon.....	10
2.2.3 Skilnad i effekten av korrupsjon og skatt på verksemder	12
2.2.4 Direkte utanlandske investeringar og korrupsjon.....	12
3 Empirisk strategi	14
3.1 Økonometrisk strategi.....	14
3.2 Instrumentvariabelframgongen.....	17
3.3 Geografisk og sektorspesifikk inndeling	17
3.3.1 Geografisk inndeling på provinsnivå	17
3.3.2 Sektorspesifikk inndeling	18
4 Bakgrunn og skildring av datasett	19
4.1 Bakgrunn for Vietnam	19
4.2 Skildring av datasettet	19
4.2.1 PCI-datasettet	19
4.2.2 Representativitet og innsamlingsmetode for datasettet	20
4.2.3 Skildring av variablane.....	21
4.2.4 Kontrollvariablar	25
4.2.5 Karakteristikkar for asiatiske og ikkje-asiatiske verksemder.....	27
4.2.6 Observasjonar som fell ut av analysen	30
5 Analyse.....	31
5.1 Undersøking av Hypotese 1: Vekst (målt som profittvekst) hjå utanlandske verksemder til stades i Vietnam vert negativt påverka av korrupsjonsbetalingar.....	31
5.1.1 OLS-estimering	31

5.2	Undersøking av Hypotese 2: Asiatiske verksemdar vert hardare råka av korrupsjon enn det som er høvet for dei ikkje-asiatiske verksemdene.....	35
5.2.1	Kontroll for teknologi.....	39
5.2.2	Er det skilnadar i korleis korrupsjon påverkar verksemdvekst mellom dei asiatiske landa?.....	43
5.3	Korrupsjonsnivået i opphavlandet	45
5.3.1	Oppdeling av opphavslanda etter plassering på Transparency Internationals korrupsjonsindeks.....	45
5.3.2	Oppdeling av opphavslanda til verksemdene med høgare poenggrense.....	50
6	Diskusjon.....	55
7	Konklusjon	57
	Litteraturliste	59
	Vedlegg	62

1 Introduksjon

Den 9. juni 2014 vart forretningsmannen og fotballklubbeigaren Nguyen Duc Kien, ein av Vietnams rikaste menn og medeigar i ein stor bank, dømd til 30 års fengsel for svindel på fleire millionar dollar. Analytikarar knyt arrestasjonen til ein maktkamp på toppen av Vietnams kommunistparti, der han vert sett på som ei svekking av Vietnams statsminister Nguyen Tan Dung, ein tidlegare nær alliert av Nguyen Duc Kien¹.

I eit land som berre har eit lovleg parti, Vietnams kommunistiske parti, og som ligg på 174 plass av totalt 180 land på indeksen over pressefridomen i verda, bak land som Cuba og Saudi Arabia (World Press Freedom Index 2014), så er det vanskeleg å gjere greie for kva det er som eigentleg har skjedd i saka. Likevel indikerer slike og liknande saker at korrupsjon er eit problem som gjer seg gjeldande på dei aller høgste politiske nivåa i Vietnam, og peikar mot at korrupsjon som involverer private verksemder er eit stort problem i Vietnam.

Denne oppgåva er basert på ei spørjeundersøking hjå utanlandske verksemder i Vietnam frå 2013 gjort av Provincial Competitiveness Index (PCI) Vietnam. I undersøkinga vart dei utanlandske verksemdene stilt følgjande spørsmål: **Kor mange prosent av inntekta betalar verksemder i din bransje årleg i gjennomsnitt i uoffisielle betalingar til offentleg tilsette?** (eiga omsetjing). Sjølv om ein ikkje kan sjå vekk frå at dette spørsmålet fangar opp «storkorrupsjon» som i dømet over, så rettar dette spørsmålet seg i all hovudsak mot byråkratisk korrupsjon på lågare nivå, som er langt meir utbreidt enn korrupsjon på høgste nivå. Dette er korrupsjonsbetalingar som vert kravde inn av byråkratar for til dømes å gje ut godkjenningar eller lisensar.

Sjølv om storkorrupsjonen på høgste nivå er svært vanskeleg å studere, freista Fisman (2001) å måle verdien av korrupsjon på dei øvste nivåa i Indonesia ved å måle verdien av politiske forbindingar til den tidlegare diktatoren Suharto. Han utnyttar rykter om Suharto si helse i perioden 1995-1997 og nytta informasjon om politiske forbindingar til det indonesiske regimet hjå verksemder som var registrerte på den indonesiske børsen. Ved å sjå på korleis aksjekursen til verksemdene varierte med rykta om Suharto si helse, estimerer Fisman at 23% av marknadsverdien til verksemdene med best forbindingar til regimet, er basert på dette nære tilhøvet. Dette gjev eit bilete av kor verdifullt nære tilhøve er på høgste nivå og kor lønsamt

¹ BBC artikkel den 9. juni 2014, «Vietnam soccer tycoon Nguyen Duc Kien gets 30 years», kjelde: <http://www.bbc.com/news/world-asia-27758693> (henta den 29/10/2014).

korupsjon på dette nivået truleg er. Samstundes gjer den same høge lønsemda at denne forma for storkorupsjon i svært liten grad blir rapportert, og denne oppgåva omfattar derfor i all hovudsak byråkratisk korupsjon på lågare nivå. I oppgåva vert omgrepet korupsjon forstått som misbruk av ei offentleg stilling til privat fortjeneste². Hovudfokuset vil vera på den byråkratiske korupsjonen som førekjem i kontakten mellom offentleg tilsette og utanlandske verksemdar som investerer i Vietnam.

Som ein av dei raskast veksande økonomiane i verda dei siste tiåra har Vietnam vore lukrativt for utanlandske verksemdar å investere i, på trass av at korupsjonsnivået i landet er høgt. I Transparency International sin persepsjonsbaserte korupsjonsindeks for 2013 ligg Vietnam på 116. plass av totalt 177 land på lista³. Dette er bak nabolandet Kina (på ein 80. plass) men samstundes føre nabolanda Laos og Kambodsja (høvesvis rangerte på 140. plass og 160. plass). Vietnam oppnår ein poengsum på 31 på skalaen der 100 er minst korrupt og 1 mest korrupt i den persepsjonsbaserte korupsjonsindeksen for 2013. Transparency International ser på ein poengsum lågare enn 50 som ein indikasjon på eit alvorleg korupsjonsproblem. I verdsbanken si verksemdundersøking som vart gjennomført i Vietnam i 2009, svarte over 50% av verksemdene at det var forventa at dei gav ei «gåve» for å sikre seg ei myndigheitskontrakt eller for å «få ting gjort» (Verdsbanken 2009). Trass desse høge nivåa av korupsjon har den årlege veksten i Vietnams brutto nasjonalprodukt vore blant dei høgaste i verda dei siste 25 åra. Anwar og Nguyen (2010) syner at ein av drivkreftene bak denne veksten i landet er utanlandske direkteinvesteringar. Å freiste å forstå korleis korupsjonen påverkar desse verksemdene er såleis eit av dei viktige elementa i å skjønna korleis ein i Vietnam har klart å kombinere høg vekst og stor grad av korupsjon.

Forsking på korupsjonsfeltet indikerer at det ikkje nødvendigvis er sjølve korupsjonsbetalingane som er skadeleg for utviklinga hjå verksemdar. Om korupsjonsbetalinga er skadeleg eller ikkje, avhenger av kva som er formålet med betalinga og korleis den korruperte byråkraten handsamar saka. På ei side kan korupsjonsbetalinga vera positivt for profitten til verksemda dersom den offentleg tilsette kan fire på reglar og krav, kan skaffe til veie verdifull informasjon, sørgje for at verksemda får fleire ordrar eller trakassere

² Definisjonen av korupsjon er berre ein av fleire moglege, og til dømes definerer Harstad og Svensson (2011) korupsjon som «ei betaling for å tøyne reglar» kontra lobbyverksemd som dei definerer som «eit forsøk på å endre regelen». Det er også fullt mogleg å studere korupsjon mellom private aktørar (Svensson 2005). Definisjonen er likevel den som er mest dekkande for denne oppgåva, som ser på korupsjon mellom utanlandske verksemdar og offentleg tilsette i Vietnam.

³ Transparency International Perception Index (2013). Kjelde: <http://www.transparency.org/cpi2013/results> (henta den 29/12/2014).

konkurrentar. På ei anna side kan korrupsjonsbetalinga slå ut negativt for profitten til verksemda dersom byråkraten krev den inn gjennom trakassering. Slik trakassering kan vera å nekte å utstede naudsynpte godkjenningar eller å stanse produksjonen hjå verksemda ved å påpeike feil under inspeksjonar, der målet berre er å krevje inn korrupsjonsbetalingar (Rand og Tarp 2012). Denne typen handlingar har til føresetnad at den korruperte byråkraten har evna og viljen til å nytte regelverket for å presse verksemdene til å betala. Kor mykje verksemda faktisk betalar avheng av forhandlingsposisjonen ho har. Dersom til dømes verksemda sit med klare eigedomsrettigheitar over eigne produksjonsfasilitetar vil dette gjere det vanskelegare for den offentleg tilsette å krevje inn korrupsjonsbetalinga. Kaufman og Wei (1999) finn at korrupsjon er assosiert med høgare grad av byråkratisk trakassering, og deira funn går i mot hypotesen om at korrupsjonsbetalingar utgjer «smørjing» som lettar byråkratiske prosessar. Fleire studiar tyder også på at det er særleg den negative effekten av byråkratanes bruk av skadelege pressmiddel som dominerer (noko som skapar vilkårlegheit og usikkerheit), og at korrupsjon derfor verkar negativt inn på verksemdene (Fisman og Svensson 2007; Kaufman og Wei 1999). Første hypotese ein kan setje opp er såleis:

Hypotese 1: Vekst (målt som profittvekst) hjå utanlandske verksemder til stades i Vietnam vert negativt påverka av korrupsjonsbetalingar.

Studiar innanfor leing og administrasjon syner at kulturelle faktorar er viktige når verksemda står overfor korrupsjon. Luo (2002) peikar på eit sett uskrivne sosiale reglar og normer som står sterkt i asiatiske land som går under namnet «guanxi» i Kina (dei same sosiale reglane og normene vert kalla «wa» på japansk og «inhwa» på koreansk) (Luo, 2002). Guanxi kan forståast som eit åtferdsmønster for å etablere gode relasjonar og forbindingar på lang sikt for å sikre tenester. Tilhøvet består av gjensidigheit, forplikting og sams forståing og er viktig i langsiktige forretningstilhøve (ibid.). I tilhøvet mellom verksemder og offentleg tilsette kan guanxi skape ei avhengigheit mellom dei to ved at ein forventar at tenester vert gjengjeldt. Hypotesen ein kan trekkje ut frå dette er at vietnamesiske byråkratar i større grad har tilhøve med asiatiske verksemder basert på guanxi-prinsipp enn det som er høvet med ikkje-asiatiske verksemder. Denne forma for tilhøve kan sjølvsagt både ha positive og negative verknadar på verksemda. Medan tillitstilhøvet kan gje fordelaktige lisensar og liknande og langsiktige tilhøve er positivt for tilliten mellom dei to, kan ein på same måte legge til grunn at dei offentleg tilsette får meir makt til å presse dei asiatiske verksemdene enn det som er høvet med dei ikkje asiatiske verksemdene då relasjonen til byråkraten er *meir verdt for dei*, då dei

byggjer langsiktige tilhøve. Resultatet vert at forhandlingsposisjonen til byråkraten er sterkare overfor dei asiatiske verksemdene enn overfor dei ikkje asiatiske verksemdene, som vil har større vanskar med å bygge liknande tilhøve. Hypotesen ein kan trekkje ut frå dette er:

Hypotese 2: Vietnamesiske byråkratar har ein sterkare forhandlingsposisjon overfor asiatiske verksemdar enn ikkje-asiatiske verksemdar grunna ein forretningsskultur der ein legg meir vekt på å etablere langsiktige relasjonar (guanxi) med asiatiske verksemdar. Derfor vil dei vietnamesiske byråkratane nytte meir skadelege pressmiddel mot asiatiske verksemdar enn ikkje-asiatiske verksemdar, og derfor vil førstnemnde verta hardare råka av korrupsjonen.

Samstundes peikar fleire studie på at korrupsjonsnivået i opphavlandet til verksemda er viktig for om verksemda vel å investere i eit anna land. Habib og Zurawicki (2002) finn i si studie at det er eit negativt tilhøve mellom utanlandske direkteinvesteringar og store skilnadar i persepsjonsbaserte korrupsjonsnivå i opphavland og mottakarland av investeringane. I den grad persepsjonsbaserte indeksar reflekterer den institusjonelle organiseringa av korrupsjon, vil det for ei verksemd vera enklare å skjønna og forstå «spelets reglar» for å unngå å verta utsett for kostbart press frå byråkratar og styresmakter i mottakarlandet for investeringa dersom ho sjølv kjem frå eit land med liknande institusjonell organisering av korrupsjon (Rodriguez et al. 2005). Vietnam er i det nedre sjiktet i Transparency International sin persepsjonsbaserte korrupsjonsindeks. Det er derfor nærliggande å setja fram hypotesen om at utanlandske verksemdar som investerer i Vietnam som kjem frå lågkorrupsjonsland er meir utsette for dei skadelege effektane frå korrupsjon enn det som er høvet for land som i likskap med Vietnam har ein høg førekomst av korrupsjon.

Hypotese 3: Utanlandske verksemdar som investerer i Vietnam som kjem frå lågkorrupsjonsland er meir utsette for dei skadelege effektane frå korrupsjon enn det som er høvet for land som i likskap med Vietnam har ein høg førekomst av korrupsjon.

2 Teori

2.1 Er korrupsjon årsak til eller symptom på svake institusjonar?

Susan Rose-Ackerman, ein av dei som tidleg studerte korrupsjon innanfor økonomifaget, skriv i eit notat for Verdsbanken at «*trass kostnadane av utbreidd korrupsjon så er dei eit symptom på sjukdomen, ikkje sjukdomen sjølv*» (sitert frå Rose-Ackerman 1996, s.4). Karakteristikkar ved land som har høge korrupsjonsnivå er at dei har låg BNP per kapita og låg humankapital. Samstundes er det også variasjon i korrupsjonsnivå mellom land med låg BNP per kapita, og studiar på tvers av land peikar på at graden av politisk og marknadsøkonomisk konkurranse forklarar delar av desse variasjonane (Svensson, 2005). Den marknadsøkonomiske og politiske konkurransen i eit land heng saman med kvaliteten på institusjonane i landet, her forstått etter North (1994) sin definisjon «spelets reglar» eller «rules of the game». Det er særleg institusjonar som sikrar eigedomsrettigheitar som er avgjerande for å sikre økonomisk vekst i eit land (Acemoglu og Johnson 2003; Knack og Keefer 1995).

Me kan dele institusjonar inn i to ulike grupper: Kontraktsinstitusjonar som regulerer og understøttar kontraktar mellom private aktørar, og eigedomsrettslege institusjonar, som beskyttar borgarar og verksemder i eit samfunn mot maktmisbruk frå myndigheitene eller myndigheitspersonar (Acemoglu og Johnson 2003). Forfattarane har studert tidlegare europeiske koloniar ved å nytte dødelegheit hjå europeiske busetjarar og befolkningstettleik i 1500 som instrument for eigedomsrettslege institusjonar, og juridisk opphav (Common Law eller Civil Law) som instrument for kontraktsinstitusjonar⁴. Dei finn ved å nytte eit datasett av tidlegare europeiske koloniar at medan kontraktinstitusjonar ikkje har nokon signifikant effekt

⁴ Acemoglu og Johnson sin teori er at europeiske kolonisatorar sette opp gode eigedomsrettslege institusjonar der daudelegheita hjå busetjarane var låg og der det var muleg for europeiske nybyggjarar å slå seg ned. Desse nybyggjarane kravde å få dei same rettigheitene som dei hadde hatt i heimlandet. Der daudelegheita var høg sette ein istaden opp ekstraktive institusjonar, ofte basert på ein lokal maktstruktur, der målet var å hente ut mest mogleg ressursar. Sentralt for teorien er at institusjonar endrar seg sakte, og dei institusjonane som vart sette opp i koloniseringsperioden mellom 1500 og 1900 reflekterer også dei noverande institusjonane til landa (Acemoglu et al. 2001)

Skiljet mellom Civil Law (det kontinentaleuropeiske juridiske systemet) og Common Law (det britiske juridiske systemet) er at det førstnemnde er forbunde med fleire formelle prosedyrar innan privatrettsleg tvisteløysing. Acemoglu et al (2003) argumenterer for om dei tidlegare koloniane har Civil Law eller Common Law som basis for sitt juridiske system er eksogent i den grad dette var pålagt av kolonimakta.

på landa sin langsiktige vekst, så har dei eigedomsrettslege institusjonane ein tydeleg effekt på økonomisk vekst, investeringar og finansiell utvikling (ibid.). Dei legg til grunn at medan privatpersonar kan omgå svake kontraktsinstitusjonar ved å setje opp kollektive mekanismar for å straffe individ som bryt avtalar eller ikkje held seg til kontraktar (sjå til dømes Greif 1993), så kan ikkje private på same måte beskytta seg mot overtramp frå myndigheitene eller myndigheitspersonar i land der ein har svake eigedomsrettslege institusjonar. Max Weber definerte staten som den aktøren som har «monopol på legitim bruk av makt», og korkje verksemdar eller borgarar kan setje seg opp mot denne makta som staten har. Såleis vert skaden stor når offentleg tilsette misbrukar makta si mot verksemdar og borgarar.

Korrupsjon må sjåast i samanheng med kor sterke eigedomsrettslege institusjonar eit land har. Di svakare desse er, di større moglegheit har korruperte myndigheitspersonar til å presse verksemdar utan at det er stor risiko for å verta tatt. Den forventta vinsten for byråkraten ved å vera korrupert blir vegd opp mot kostnaden, representert av sjansen for å verta oppdaga, og vidare kva som er strafferamma og sjansen for å verta dømd. (Rose-Ackerman, 1975). Når dei eigedomsrettslege institusjonane i eit land er svake vert denne risikoen liten. Graden av risikoaversjon hjå byråkraten vil vidare avgjere korleis han evaluerer denne risikoen, og dersom korrupsjon er utbreidd blant andre byråkratar minskar også risikoen for å verta rapportert vidare (Rose-Ackerman 1997, Andvig og Moene 1990). I tillegg må ein ta omsyn til at det finst ein moralsk kostnad til det å gjere korruperte transaksjonar, og dette vil gjere at fleire byråkratar også vil la vera å ta del i det (ibid.). Korrupsjon er såleis eit komplekst fenomen, der både eigedomsrettslege institusjonar i eit samfunn og eigenskaper ved den einskilde byråkrat verkar inn på om korrupsjon finn stad og kor omfattande han er.

2.2 Studiet av korrupsjon i økonomisk teori

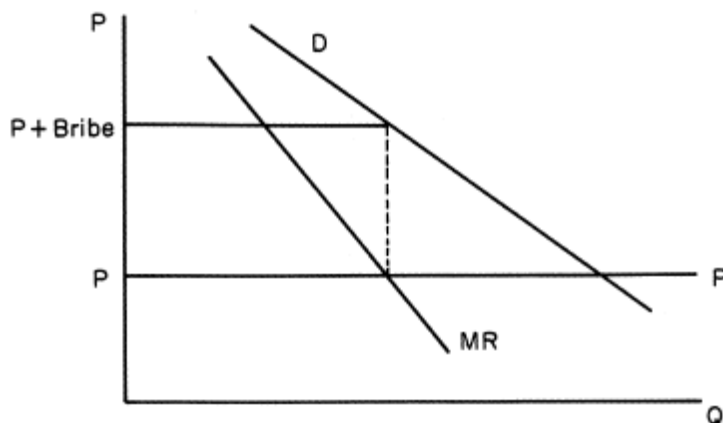
2.2.1 Teoretisk rammeverk

I tilnærminga til korrupsjon i økonomisk teori har det vore usemje rundt spørsmålet om det er skadeleg eller ikkje. Leff (1964) har argumentert for korrupsjonen si positive sider, og peikar på at han kan leie til effektivitet i høve der konkurransen mellom verksemdene vil leie til at dei som er viljuge til å betala den høgaste korrupsjonsutbetalinga for ein lisens vil ende opp med å få han. Sidan det er dei verksemdene med mest effektiv produksjon som vil vera i stand

til å betala dei høgaste korrupsjonsutbetalingane, så leier korrupsjon i følgje Leff til meir konkurranse i marknaden.

Dette er i sterk motsetnad til teorien til Shleifer og Vishny (1993). Dei modellerer den korruperte byråkraten, som i figur 1 under, som ein monopolist som avgrensar tilbodet av goder (som lisensar, sertifikat og godkjenningar). Byråkraten rår over eit gode, til dømes ein lisens, og han står han overfor ei fallande etterspørselskurve etter denne lisensen. I figur 1 overfører han den faktiske prisen (synt som prisen P i figur 1) for lisensen til myndigheitene, og dette utgjør den konstante grensekostnaden han står overfor. Når han aukar tilbodet av lisensen tek han også omsyn til at prisen vert redusert for alle tidlegare einingar han har selt. Som ein monopolist maksimerer byråkraten sin eigen profitt (korrupsjonsbetalinga) når grenseinntekta per einings auke i utstedte lisensar er lik grensekostnaden han står overfor, som han må overføre til myndigheitene.

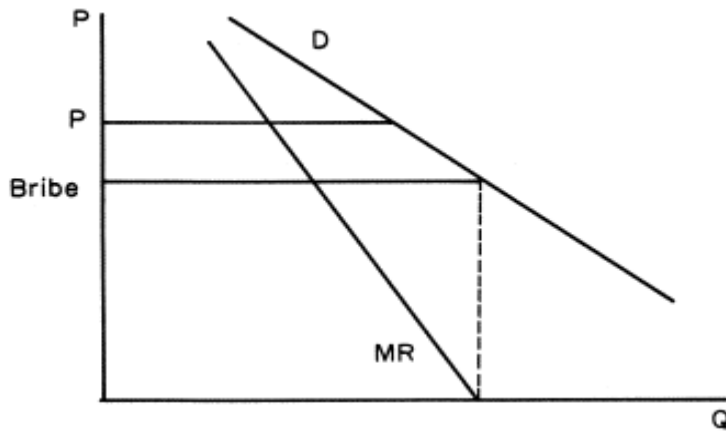
Figur 1, byråkratisk korrupsjon utan tjuveri frå myndigheitene. Figuren er henta frå Shleifer og Vishny (1993).

I dette høvet, som i figur 1 der det ikkje føregår tjuveri får myndigheitene inn prisen for godet som byråkraten sel, men etterspørsla vert redusert som konsekvens av at byråkraten reduserer tilbodet av godet og såleis aukar prisen. Prisen etterspørjarane står overfor er såleis summen den offisielle prisen på godet P og korrupsjonsbetalinga til byråkraten (bribe).

I figur 2 nedanfor ser ein dømet på korleis byråkraten kan tilpassa seg dersom han klarar å halde salet av godet skjult for myndigheitene.

Figur 2, byråkratisk korrupsjon med tjuveri frå myndigheitene. Figuren er henta frå Shleifer og Vishny (1993)

Dersom byråkraten klarar å halde transaksjonen med godet skjult for myndigheitene (tjuveri), står han ikkje lenger overfor marginalkostnaden som går til myndigheitene. No vil han som monopolist maksimere sin eigen profitt ved å auke forsyninga av godet heilt til grenseinntekta hans (MR) er lik 0. I dette høvet kan prisen på lisensen (som går utelukkande til byråkraten) etterspørjaren står overfor vera lågare enn det som er den reelle myndigheitssette prisen på godet, noko som ein ser eit døme på i figur 2.

Dette er ein relativt enkel måte å modellere byråkratisk korrupsjon på, men som likevel er med på å tydeleggjere korleis korrupsjon kan ha ulike effektar på dei som etterspør godet. Situasjonen i figur 1 alltid vil føre til høgare kostnader for til dømes verksemdar som etterspør lisensar, og representer såleis alltid eit tap for etterspørjaren. Situasjonen i figur 2, der byråkraten stel godet, er eit døme på at det finst høve der korrupsjon kan gje vinstar for verksemdene då dei kan oppnå lisensen til ein lågare pris enn det som hadde vore høvet utan korrupsjon.

Dersom det ikkje føregår tjuveri frå myndigheitene som i figur 1 peikar Vishny og Shleifer (1993) også på korleis fleire ulike monopolistiske byråkratar som ikkje er koordinerte og som sel det same godet, som til dømes ein lisens, kan ende opp med å presse prisen som etterspørjaren står overfor heilt ned til den myndigheitssette prisen. Byråkratane lukkast ikkje i dette høvet å få inn korrupsjonsbetalingar til seg sjølve. Vishny og Shleifer (1993) peikar også på at dersom ulike byråkratar utsteder komplementære gode (der ein til dømes kan tenke

seg at dei utsteder komplementære lisensar som er naudsynte for å setje opp ein bygning), og som berre tek omsyn til eigen maksimering av inntekt, faktisk kan ende opp med å skade kvarandre si inntening ved å ikkje ta omsyn til korleis prisauke på eigen korrupsjonsbetaling verkar inn negativt på samla tilbod og etterspørsel etter lisensar. Ein einskild monopolist som sel dei same komplementære goda vil i større grad vera i stand til å ta omsyn desse effektane, og kan maksimere korrupsjonsinntektene ved å ta omsyn til korleis prisauke på eit komplementært gode kan verka negativt på eit anna komplementært gode (Vishny og Shleifer 1993). Dersom ein nyttar dømet med godkjenningar for å setje opp ein bygning, vil manglande koordinering frå godkjenningssinstansar føre til at prisen for å setje han opp vert for høg, og at prosjekter såleis aldri vert realisert. Klarar ein å få ein einskapleg organisering av korrupsjonen, så vil ein vera klar over at for høge einskilde korrupsjonsbetalningar vil kunne føre til at prosjektet ikkje vert realisert grunna for høge kostnader, og dersom ein set opp den samla prisen på ei godkjenning vil ein samstundes redusere ein annan for å unngå at prosjektet vert skrinlagt.

Murphy et al. (1993) syner korleis ein teoretisk kan forstå korleis eigedomsrettigheter påverkar graden av korrupsjon i eit gjeve samfunn. Dei legg til grunn ein økonomi der ein kan produsere i ein formell og ein uformell sektor, eller ein kan spesialisere seg på å skaffe til veie korrupsjonsbetalningar. Dei som spesialiserer seg innan korrupsjon kan berre ta ut pengar frå den formelle sektoren. Forfattarane syner korleis ei auke i talet på dei som er spesialiserte innan korrupsjon kan leie økonomien frå ei likevekt der alle individa arbeider i den formelle sektoren, til ei likevekt der alle individa anten spesialiserer seg innan korrupsjon eller arbeidar i den uformelle sektoren. Denne modellen kan knytast til den skadelege effekten av mangelen på tilstrekkeleg gode eigedomsrettigheter hjå Acemoglu og Johnson (2003). Verksemdene i den formelle sektoren klarar ikkje å beskytta seg mot dei som spesialiserer seg på korrupsjon når dei eigedomsrettslege institusjonane er svake. Resultatet kan vera at korrupsjonen bidreg til at den økonomiske utviklinga i landet tek stor skade. Samstundes vil risikoen byråkratar står overfor for å verta straffa, vera lågare når dei eigedomsrettslege institusjonane står svakt.

Eit av dei mest skadelege elementa ved korrupsjon som Shleifer og Vishny (1993) peikar på, er at sidan det er ulovleg må praksisen alltid haldast hemmeleg. For å unngå å verta oppdaga og straffa kan den korruperte byråkraten freiste å vri marknaden slik at ein aukar forsyninga av varer som er lette å ta korrupsjonsbetalningar på for unngå å verta oppdaga. I høvet med import vil det såleis kunne vere i den korruperte byråkratens interesse å sørgje for at varer som det er

lett å trekkje ut korrupsjonsbetalingar ifrå, vert importerte i staden for varer som det er vanskeleg å trekkje ut korrupsjonsbetalingar frå. Til dømes vil ein byråkrat kunne hindre importen av ein maskin som er tilpassa produksjonsteknologien i landet, for i staden å importere ein dyrare maskin med meir avansert teknologi, dersom det er lettare å krevje inn ei større korrupsjonsbetaling for den mest avanserte maskinen enn med den rimelegare maskinen. Denne vridande substitusjonseffekten påfører økonomien eit ytterlegare tap i tillegg til den auka prisen på vara som følgje av korrupsjonsutbetalinga, og gjer at korrupsjonsmoglegheitene for byråkraten får forrang før teknologiske behov.

2.2.2 Empiriske studie av korrupsjon

Det er ei stor utfordring å studere korrupsjon empirisk, mykje fordi korrupte byråkratar vil ønskje å halde uoffisielle betalingar skjulte. Ein måte å studere effekten av korrupsjon på er å gjere samanlikningar av breie datasett med ulike land, der ein freistar å syne korleis korrupsjon verkar inn på økonomisk vekst. Mauro (1995) undersøker denne effekten gjennom bruk av subjektive mål på korrupsjon og institusjonell kvalitet for 68 land. Han finn at korrupsjon har ein negativ effekt på investeringar og vekst, og at desse resultata er signifikante. Denne effekten er framleis til stades når ein kontrollerer for endogenitetsproblem ved å nytte etnisk fraksjonalisering som eit instrument for institusjonell effektivitet (Mauro, 1995). Det er likevel svært problematisk å finne gode instrument for institusjonell effektivitet, og etnisk fragmentering er også negativt assosiert med sosial fragmentering og konflikt, samt låge statlege forsyningar av offentlege gode som infrastruktur og utdanning (Easterly & Levine, 1997).

Sjølv om persepsjonsbaserte indeksar er nyttige for å få eit bilete av kor utbreidd og gjennomgripande korrupsjon er i eit samfunn, er det likevel viktig å vera varsam med å tolke slike data. Benjamin Olken (2009) synte dette i ei empirisk studie der han fekk ei gruppe ekspertar til å vurdere objektivt kva som var den reelle kostnaden ved å byggje vegar på landsbygda i Indonesia ved å fysisk ta prøvar og måle kvaliteten på vegen. Han fekk såleis eit uavhengig estimat på kor mykje pengar som forsvann grunna korrupsjon ved å måle skilnaden mellom kva kvaliteten på vegen skulle vera etter forskriftene og korleis den faktisk var utført, og verdien av differensen målte han som den reelle korrupsjonen i prosjektet. Sidan spurde han også landsbybebruarane om å anslå kor mykje pengar dei trudde hadde gått til korrupsjon. Han finn at landsbybebruarar klarar å avdekke om det faktisk har skjedd korrupsjon i

prosjektet, men samstundes finn han at landsbybebuarane har større problem med å estimere storleikar, og ei 10% auke i pengar som er fordufta frå vegprosjektet aukar berre sannsynet for at ein landsbybebuar melder om at korrupsjon har funne stad med 0.8% (B. Olken, 2009).

Ein meir direkte måte å måle korrupsjon på er ved å måle kor mykje som vert stelt av eit gode ved å sjå på differansen før og etter at korrupsjonen har funne stad. Reinikka og Svensson (2004) nyttar ein spørjeundersøkingmetode kalla PETS (Public Expenditure Tracking Survey) der diskrepansen mellom bevillingar frå sentralmyndigheitene i Uganda til utdanning, og kor mykje av desse som faktisk vart motteke av skulane, vart kartlagd. Denne diskrepansen vert då eit mål på korrupsjon. Dei finn at nesten heile 80% av bevillingane forsvinn før dei kjem til skulane. Etter at resultatane frå spørjeundersøkinga vart publisert og ugandiske myndigheiter byrja ein aviskampanje mot korrupsjon, fann ein ny undersøking ut at andelen av bevillingane til skulane som forsvann gjekk ned til under 20% (Reinikka og Svensson 2005). Dette er ein klar indikasjon på at gjennomskytting er eit viktig element for å stogga korrupsjon.

Det er også muleg å måle korrupsjonen direkte gjennom observasjon. Eit døme på dette er Olken og Barron (2007) som nytta forskingsassistentar forkledde som lastebilsjåførmedhjelparar til å vera med på trailerturar i Aceh-provinsen i Indonesia til å notere kor mykje lastebilsjåførar betalte politimenn og offentlege myndigheitspersonar i korrupsjonsbetalingar. Dei finn at gjennomsnittleg 13% av kostnadane for kvar tur var forbunde med korrupsjonsbetalingar. Det er også muleg å måle korrupsjon å spørje korrupsjonsbetalarane direkte ved å nytte spørjeundersøkingar, som i denne oppgåva. Det er problem knyta til å det å nytte slike data då ein risikerer at respondentar kan feilrapportere eller velje å ikkje svare (Svensson, 2005). Samstundes vil det at korrupsjonen er omfattande i samfunnet også leie til at stigma knyta til det å rapportere vert redusert, noko som kan bidra til at denne metoden gjev gyldige resultat (Olken og Pande 2011). I datamaterialet for utanlandske verksemdar som opererer i Vietnam i nytta denne oppgåva rapporterte over 80% av selskapa at dei betalar ein positiv prosentdel av inntekta si i uformelle betalingar til myndigheitspersonar. Dette og andre spørjeundersøkingar gjort i Vietnam syner at korrupsjon er svært vanleg i Vietnam, noko som burde bidra til mindre feilrapportering ved at stigmaet forbunde med korrupsjon vert lågare.

2.2.3 Skilnad i effekten av korrupsjon og skatt på verksemder

Korrupsjon vert ofte samanlikna med skattar eller som avgifter, sjølv om ein klår skilnad er at korrupsjonsbetalinga havnar i lomma på den korruperte byråkraten i staden for i statskassa. Samstundes er også transaksjonskostnadane høgare med korrupsjon enn med skatt, grunna vilkårlegheit og løyndomshald. Vilkårlegheita vert tydeleg synt ved at ein ikkje kan saksøkje ein byråkrat som ikkje innfrir eller leverer tenestene han tek seg betalt for då korrupsjonen sin ulovlege natur gjer det umogleg å trekkje han for retten. Fisman og Svensson (2007) samanliknar effekten av skatt og korrupsjon på vekst hjå ugandiske selskap. Dei nyttar ein empirisk strategi der lokale og sektorspesifikke snitt av korrupsjonsutbetalingar vert nytta som eit instrument for korrupsjonsutbetalingar i den einskilde verksemda. Dei finn at korrupsjon i mykje større grad enn skattlegging dempar veksten (målt som vekst i sal) i dei ugandiske verksemdene. Wei (2000) ser på samanhengjen mellom korrupsjons- og skattenivå og utanlandske direkteinvesteringar ved å sjå på investeringstal frå 12 opphavsland til 45 mottakarland. Han nyttar tre ulike persepsjonsbaserte mål på korrupsjon. Han finn at både ei auke i korrupsjonsnivå og ei auke i skattenivå har ein negativ effekt på storleiken på utanlandske investeringar, og dette funnet er også signifikant dersom ein kontrollerer for lønsnivå (Wei, 2000). Både empiriske og teoretiske studie peikar altså på at medan ein kan tenke på korrupsjonsbetalingar som ei avgift, så fører dei til høgare kostnadar for verksemdene sidan dei er meir vilkårlege og enn det skattar er.

2.2.4 Direkte utanlandske investeringar og korrupsjon

Når utanlandske verksemder vurderer å gå inn i eit land er korrupsjonsnivå berre ein av faktorane som dei må ta omsyn til, i tillegg til andre faktorar som lønsnivå, humankapital, infrastruktur og ressursar. Likevel tyder fleire studie på at utanlandske direkteinvesteringar er negativt assosiert med høge korrupsjonsnivå, og Habib og Zurawicki (2002) finn til dømes at høg skilnad i persepsjonsbaserte korrupsjonsmål mellom landet det vert investert i og opphavslandet til verksemda, er assosiert med lågare utanlandske direkteinvesteringar. Forfattarane legg fram hypotesen om at funnet kan skuldast at verksemdene finn korrupsjonen vanskeleg å handsama, risikabel og kostbar. Wei og Shleifer (2000) finn den same negative effekten av høge nivå på dei persepsjonsbaserte indeksane og storleiken på utanlandske investeringar.

I samsvar med Shleifer og Vishny (1993) indikerer dei fleste studiar at korrupsjon har ein negativ effekt på verksemdene. Kaufman og Wei (1999) finn at korrupsjon er assosiert med høgare grad av byråkratisk trakassering, og deira funn går imot hypotesen om at korrupsjonsbetalingar utgjer «smørjing» som lettar byråkratiske prosessar. Dette er eit funn som samsvarar med Hypotese 1 i denne oppgåva om at den negative «trakasseringseffekten» frå korrupsjon er sterkare enn den positive effekten av at ein kan omgå kostbare reguleringar og lovar ved å betale korrupsjonsbetalingar når ein studerer eit stort tal verksemdar i staden for enkeltverksemdar.

Rodriguez et al. (2005) peikar på at ein også må sjå på sjølve fenomenet korrupsjon (misbruk av ei offentleg stilling til privat fortjeneste) i sin institusjonelle kontekst. Dei framhevar to nøkkelaspekt ved korrupsjon: Kor *gjennomgripande* eller utbreidd korrupsjonen er i eit samfunn, tyder sannsynet for at ei verksemd vil verte utsett for korrupt framferd i eit gjeve samfunn. Til dømes vil det i nokre land vera vanskeleg å etablere seg utan å bli utsett for krav eller førespurnadar om korrupsjonsbetalingar. I eit slik land vil korrupsjonen bli vurdert som å vera gjennomgripande i stor grad. Det andre sentrale aspektet er vilkårlegheit, og dette omgrepet gjeld graden av usikkerheit og uklårheit knyta til den korruperte transaksjonen. Med vilkårlegheit meiner ein høve der byråkraten eller myndigheitspersonen går tilbake på lovnadar og krev høgare betaling, endrar praksis eller der ulike byråkratar krev inn korrupsjonsbetalingar for komplementære gode, som i Vishny og Shleifer (1993), utan å ta omsyn til kvarandre. Lee og Oh (2007) nyttar dette rammeverket til å studere ulikheiter i dei institusjonelle sidene av korrupsjon i Asia og korleis dette påverkar utanlandske verksemdar. Dei meiner korrupsjonen i Vietnam er gjennomgripande i stor grad, men at det er mindre grad av vilkårlegheit i landet, slik at verksemdar kan forvente å få den tenesta dei betalar for. Lee og Oh framfører at det å stå overfor liten grad av vilkårlegheit gjer at dei utanlandske verksemdene står mindre ufordelaktig til i høve til lokale verksemdar, noko som tillét større innstrøyming av utanlandske direkteinvesteringar. I det følgjande vil dette verte undersøkt med bakgrunn i datamateriale for utanlandske verksemdar i Vietnam for å freista å lære meir korleis korrupsjonsbetalingane påverkar dei.

3 Empirisk strategi

3.1 Økonometrisk strategi

Det er fleire problem som dukkar opp når ein ønskjer å måle den skadelege effekten av korrupsjon empirisk. For det første er moglegheita for å gjere feilestimering av effekten av korrupsjonsnivå på profitten til verksemda til stades. Eit problem er at kvart firma kan verta pålagt av byråkratar å betale forskjellige summar korrupsjonspengar avhengig av selskapet si evne eller moglegheit til å betale (Bliss og Di Tella 1997). Såleis vil ein profittmaksimerande korrump byråkrat ønskje å krevje ein høgare sum ifrå eit firma som har sterkt vekst i sin profitt jamført med eit anna firma i same industrisektor og område med ein negativ utvikling i si inntening, då for høge korrupsjonskrav til sistnemnde kan få verksemda til å gå konkurs og gje byråkraten null inntening. Høgare vekst i ei verksemd gjer såleis at ein forventar at verksemda vil få krav om høgare korrupsjonsbetaling.

Eit anna problem er at nokre verksemder kan spesialisere seg på å nytte korrupsjonsutbetalingar til byråkratar for å oppnå verdifulle lisensar eller konkurransevridande tilgang til visse marknader, i staden for å fokusere på effektivisering i produksjonen og innovasjon (Murphy et al. 1991). Både tilgang til fordelar gjennom korrupsjonsutbetalingar til byråkratar og auka produktivitet kan leie til auka profitt, og vil kunne skape problem med å identifisere den skadelege effekten korrupsjon har på vekst i verksemdene. For å freiste å avgrense den skeivheita desse dynamikkane kan forårsake i dei empiriske resultata, vil eg freiste å omgå dette ved å nytte identifiseringsstrategien utvikla av Fisman og Svensson (2007) der ein nytta sektor- og områdespesifisering for å oppnå eit korrupsjonsmål som berre avheng av underliggende karakteristikkar i industrisektorar og område.

Også i datasettet for Vietnam vil eg freiste å nytte denne identifiseringsstrategien. Ein kan setje opp tilhøvet mellom vekst i verksemda med vekst i profitt (v_{ij}) og korrupsjon (b_{ij}) slik:

$$V_{ij} = \eta(b_{ij}(\theta_{ij}), p_{ij}, \theta_{ij}) \quad (1)$$

Der i_j viser til verksemd i i sektor j , θ_{ij} er ein verksemdspesifikk variabel som me ikkje kan observere utifrå datasettet, men som verkar inn både på vekst i verksemda og storleiken på korrupsjonsutbetalingane. Dette kan til dømes vera dersom verksemda har særleg gode forbindingar til den lokale administrasjonen, som gjennom korrupsjonsutbetalingar gjev dei større privilegium enn dei andre verksemdene. P_{ij} fangar opp vekstpotensialet i verksemda. V_{ij} viser til utviklinga i profitten til verksemda.

Me kan igjen dele opp vekstpotensialet til verksemda opp i to delar,

$$P_{ij} = \delta X_{ij} + \mu_{ij} \quad (2)$$

der X_{ij} er ein vektor med observerbare karakteristikkar medan μ_{ij} er uforklart variasjon.

Når me lineariserer modellen kan me setje opp,

$$V_{ij} = \beta_0 + \beta_1 b_{ij} + \delta X_{ij} + \beta_2 \theta_{ij} + \mu_{ij} \quad (3)$$

Der me legg til grunn at den uteletne variabelen θ_{ij} er korrelert både med vekst i verksemda ($\text{korr}(V_{ij}, \theta_{ij}) \neq 0$) og med korrupsjonsutbetalingar ($\text{korr}(b_{ij}, \theta_{ij}) \neq 0$). Dersom ein då går utifrå at θ_{ij} er ukorrelert med b_{ij} så vil ein få ein skeivheit i resultatet som følgje av ein manglande variabel i spesifiseringa.

For å motverke dette problemet kan ein dele opp korrupsjonsbetalingane til verksemdene b_{ij} i ein industri- og provinsspesifikk del og ein idiosynkratisk verksemdspesifikk del:

$$b_{ij} = B_{ij} + B_j \quad (4)$$

Der B_j er gjennomsnittet av korrupsjonsutbetalingar for ein industriell sektor j innanfor ein av dei tolv provinsane i datasettet noko som igjen er ein funksjon av dei underliggende karakteristikkane som avgjer kor mykje byråkratar innanfor kvar region kan krevje inn i korrupsjonsutbetalingar. B_{ij} er den idiosynkratiske delen av korrupsjonsutbetalinga knytt til kvar einskilde verksemd. Den grunnleggjande føresetnaden er at $\text{korr}(B_j, \theta_{ij}) = 0$, det vil seie at ein legg til grunn at det ikkje noko korrelasjon mellom dei sektorspesifikke gjennomsnitta av korrupsjonsutbetalingane på provinsnivå og den ikkje-observerbare verksemd-spesifikke faktoren θ_{ij} . Dette betyr at ein legg til grunn at gjennomsnitta av korrupsjonsbetalingar innanfor kvar sektor på provinsnivå blir bestemt av talenta og pressmidla til byråkratane, og at

dette er uavhengig av verksemdene og altså eksogent i høve til at det kan vera skilnadar mellom verksemdene i til dømes kor tett tilhøve dei har til lokale byråkratar som påverkar både profittvekst i verksemda og korrupsjonsbetalingar. Ein freistar såleis å omgå det potensielle endogenitetsproblemet der veksten til verksemda påverkar hennar evne til å betale korrupsjonsbetalingar ved å legge til grunn at gjennomsnittet av korrupsjonsbetalingar innanfor kvar sektor på provinsnivå er ukorrelert med verksemdespesifikke karakteristikkar (Svensson, 2003).

Føresetnadane om at $\text{corr}(B_j, \theta) = 0$ fortener å verta diskuterte. Ein kan til dømes sjå føre seg at vietnamesiske myndigheiter på provinsnivå anten systematisk favoriserer eller defavoriserer sektorar på provinsnivå, og at innkravde korrupsjonsutbetalingar på sektornivå såleis er systematisk korrelerte med den ikkje-observerbare faktoren θ_{ij} . Sjølv om ein ikkje kan avvise ein slik moglegheit, er det lite som tyder på at dette er høvet, og eg har ikkje lukkast å finne teikn på eit slik tilhøve.

Eit anna problem ein står overfor er målefeil knyta til korrupsjonsbetalingar, noko som gjer seg særleg gjeldande for eit sensitivt område som korrupsjon. Trass i at sensitive spørsmål i spørjeundersøkinga til PCI Vietnam er formulerte på ein indirekte måte for å oppnå så sannferdige svar som mogleg, vil det vera ein klar risiko for at ein får feilrapportering. Ved å ta industrispesifikke snitt av korrupsjonsbetalingar på provinsnivå er vona at ein skal klare å kvitte seg med desse potensielle feilmålingane dersom ein legg til grunn at desse feilmålingane er idiosynkratiske til kvar enkelt verksemd og ikkje til det sektorspesifikke gjennomsnittet på provinsnivå (Fisman og Svensson 2007).

Den empiriske modellen ser slik ut:

$$V_i = \beta_0 + \beta_1 b_i^{\text{INS}} + X_i' \delta + \mu_i \quad (5)^5$$

Der b_i^{INS} er predikerte verdier frå det første steget i 2SLS-modellen der ein nyttar industrispesifikke snitt av korrupsjonsbetalingar på provinsnivå som instrument for verksemdenes korrupsjonsbetalingar b_{ij} og der X_{ij} er ein vektor med observerbare karakteristikkar.

⁵ Når ein gjennomfører tostegs SLS-modellen i to etappar vil det ikkje gje korrekte standardfeil. Dette problemet kan ein overkome ved å oppnå 2SLS-estimatoren i eit steg, noko analyseprogramvara STATA tillét.

3.2 Instrumentvariabelframgongen

For at eit instrument skal vera gyldig må to forutsetningar vera oppfylde.

1. Instrumentet må vera relevant, noko som vil seia at B_j må vera tilstrekkeleg korrelert med b_{ij} og ein må ha $\text{korr}(B_j, b_{ij}) \neq 0$.
2. Samstundes må instrumentet vera eksogent, noko som vil seie at ein må ha at $\text{korr}(B_j, \mu) = 0$ og at B_j ikkje har noko direkte effekt gjennom andre kanalar enn b_{ij} på verksemdveksten (vekst i profitt) V_i .

2SLS-modellen består av to steg der ein først regresserer instrumentet Z på variabelen X (som er korrelert med feilleddet i regresjonen). Deretter nyttar ein dei predikerte X -verdiane frå det første steget som ein uavhengig forklaringsvariabel på den avhengige variabelen Y i ein identisk modell som det første steget men utan Z -variabelen.

F-observatoren for det første steget bør overstige 10 for å omgå problemet med svake instrument.

3.3 Geografisk og sektorspesifikk inndeling

3.3.1 Geografisk inndeling på provinsnivå

Datasettet avgrensar moglegheita til å studere områdespesifikke korrupsjonsbetalingar på ein meir avgrensa geografisk eining enn på provinsnivå. Men valet om å nytte provinsane som relevante einingar i identifiseringsstrategien vert underbygd av at mesteparten av samhandlinga mellom verksemdar som operer i Vietnam og myndigheitene føregår på provinsnivå (Bay et al. 2013). Særleg på 90-talet vart mykje av samhandlinga mellom verksemdar og myndigheiter desentralisert frå nasjonalt nivå til provinsnivå gjennom ei rekkje lover. Administrative oppgåver som registrering av verksemda, miljø- og sikkerheitsinspeksjonar og landallokering føregår på provinsnivå. I tillegg er sentraladministrasjonen og departementa i Hanoi ofte langt vekke geografisk, noko som gjer at det ofte er myndighetene på provinsnivå som står for mykje av den daglege handsaminga av verksemdene, og som er den mest relevante aktøren når det gjeld korrupsjonsbetalingar (ibid.).

3.3.2 Sektorspesifikk inndeling

På provinsnivå vert verksemdene delte inn i til saman seks ulike sektorar. Desse er industri/produksjon, bygg- og infrastrukturektoren, service og handel, landbruk/skogbruk og akvakultur, gruvedrift og til slutt finans/bank og forsikring. Som ein ytterlegare test på identifikasjonsstrategien nyttar eg også sektorspesifikke gjennomsnitt på korrupsjon på provinsnivå for 18 definerte ISIC ⁶ Rev.4-definerte sektorar.

⁶ ISIC (International Standard Industrial Classifications) er ei klassifisering av industrielle sektorar utarbeida av FN for å underbygge internasjonal samanlikningsbar statistikk. ISIC har vorte revidert fleire gonger, den siste, Rev. 4, i 2008 (kjelde FN). Effekt av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) der ein nyttar ISIC rev.4 kategoriar vert gjort i tabell 12b i vedlegg 2 s. 62.

4 Bakgrunn og skildring av datasett

4.1 Bakgrunn for Vietnam

På den sjette nasjonalkongressen i 1986 tok det vietnamesiske kommunistpartiet avgjersla om å gå vekk ifrå den økonomiske modellen med sentralplanlegging for gå mot ein «marknadsorientert sosialistisk økonomi underlagt statleg oppsyn» kjend som Doi Moi (Beresford, 2008). Denne reforma gjekk ut på å omforma den vietnamesiske økonomien frå ein kommandoøkonomi til ein sosialistisk orientert marknadsøkonomi der ein også opna for private verksemder. Sidan den tid har landet hatt ein årleg økonomisk vekst på over 5% i gjennomsnitt og har vore ein av dei raskast veksande landa i verda i perioden. Vietnam vart i 2007 med i WTO (Bay et al. 2013). Den private sektoren har vorte ein viktig motor i den økonomiske veksten i Vietnam, og frå å nesten ikkje stå for noko av den industrielle produksjonen i landet før 1989, sto han for nesten 73% av den industrielle produksjonen i 2004 (Nguyen og van Dijk 2012).

Vietnam byrja å tiltrekkje seg utanlandske direkteinvesteringar i 1988. Desse investeringane auka sidan svært raskt. Ein gjekk frå eit nivå på utanlandske direkteinvesteringar på 0.32 milliardar USD i 1988 til rundt 4 milliardar USD i 2005, og desse investeringane spelar ei stadig viktigare rolle i å stimulere til vekst i eksport (Anwar & Nguyen, 2010). Likevel er dei utanlandske direkteinvesteringane konsentrerte i nokre få regionar i Vietnam, og dei utanlandske verksemdene er særleg konsentrerte i det folkerike Raude Elvs Deltaet i Nord-Vietnam (der ein finn hovudstaden Hanoi), og dei sør-austlege delane av landet.

4.2 Skildring av datasettet

4.2.1 PCI-datasettet

I denne oppgåva vert datasettet Provincial Competitiveness Index (PCI) nytta. Dette datasettet er basert på årlege spørjeundersøkingar gjort hjå vietnamesiske og utanlandske verksemder som opererer i Vietnam. Spørjeundersøkinga har vore gjennomført kvart år sidan 2005 på tvers av alle dei 63 provinsane i landet og har som mål å kartleggje korleis det er å gjere forretningar i Vietnam samt å samanlikne administrative reformforsøk hjå dei forskjellige

provinnsstyresmaktene. Sidan 2010 har det også vorte gjennomført ei spørjeundersøking for utanlandske verksemdar som opererer i Vietnam, som er den som er nytta i denne oppgåva. Denne undersøkinga dekkjer berre 12 provinsar og desse befinn seg i stor grad der dei utanlandske verksemdene er særleg konsentrerte i det folkerike Raude Elvs Deltaet i Nord-Vietnam, og dei sør-austlege delane av landet (særleg i og rundt provinsen Ho Chi Minh-byen).

4.2.2 Representativitet og innsamlingsmetode for datasettet

Responsraten for dei utanlandske verksemdene som mottok spørjeskjemaene ligg på 25%. Dette gjer at ein kan stille spørsmål om det føreligg ein seleksjonsskeivheit i datamaterialet. Guerguiev og Malesky (2012) finn at det innsamla datamaterialet frå PCI samsvarar med tilgjengeleg informasjon frå Vietnams offisielle statistikkbyrå på verksemdundersøkingar og skattemyndigheitsdatabasar, og dette underbygger at datamaterialet er representativt for utanlandske verksemdar i Vietnam.

Eit anna problem ein står overfor er at respondentane moglegvis ikkje oppgjev korrekte opplysningar på sensitive spørsmål fordi dei kan vera redde for at dette kan få konsekvensar for dei sjølve. For å motverke dette vert spørsmåla i spørjeundersøkinga formulerte på ein slik måte at respondentane svarer så korrekt som muleg. Til dømes vert spørsmålet om kor mykje verksemda betalar i uoffisielle korrupsjonsbetalingar formulert på ein så nøytral måte som mogleg (eiga omsetjing):

Kor mange prosent av inntekta betalar verksemdar i din bransje årleg i gjennomsnitt i uoffisielle betalingar til offentleg tilsette?

- a. 0%
- b. Mindre enn 1%
- c. Frå 1% til mindre enn 2%
- d. Frå 2% til mindre enn 5%
- e. Frå 5% til mindre enn 10%
- f. Frå 10% til mindre enn 20%
- g. Frå 20% til mindre enn 30%
- h. Over 30%

Svakheita med denne framgangsmåten er at ein får mindre presise svar enn høvet der ein direkte ber verksemdene om å oppgjewe eksakt kor mange prosent av inntekta deira som går

til uoffisielle betalningar, men dette må samstundes vegast opp mot auka risiko for at respondentane oppgjer misvisande informasjon.

4.2.3 Skildring av variablane

Opggåva vil verta avgrensa til å sjå på talmateriale for utanlandske selskap som opererer i Vietnam i perioden 2012-2013. Eg kjem til å kjem til å nytte ein avhengig variabel som er eit mål på verksemdene sine resultat over to forskjellige punkter i tid, ein for 2013 og ein for 2012 som mål på verksemdvekst. Verksemdene oppgjev her i prosent kor høg profitten/tapet var for dei to åra.

$$\text{Profittvekst} = [\text{prosent profitt 2013} - \text{prosent profitt 2012}]$$

Tabell 1: Verksemdene sin profitt 2012

Verksemdene sin profitt i 2012	Talet på verksemdar	Prosentdel
Inntektstap på 10% eller meir	69	5.38
10%-5% inntektstap	100	7.79
5-0% tap	171	13.33
Balanse	106	8.26
0-5% profittmargin	438	34.14
5-10% profittmargin	265	20.65
10-20% profittmargin	93	7.25
Meir enn 20% profittmargin	41	3.20
Total	1,283	100.00

Tabell 2: Verksemdene sin profitt 2013

Verksemdene sin profitt i 2013	Talet på verksemdar	Prosentdel
Inntektstap på 10% eller meir	68	5.06
10%-5% inntektstap	76	5.65
5-0% tap	176	13.10
Balanse	163	12.13
0-5% profittmargin	455	33.85
5-10% profittmargin	262	19.49
10-20% profittmargin	105	7.81
Meir enn 20% profittmargin	39	2.90
Total	1,344	100.00

Sidan desse prosentane er gjevne i intervallar, og for at storleikane på effektane skal synast i analysen omformar eg dette til ein variabel der kvart svar vert sett til medianen i intervallet. Såleis vert 0-5% profitt sett til 2,5% og 5-10% vert sett til 7,5%. Ekstremitetane >10% tap og

>20 profitt set eg høvesvis til -15% og til 25%. Det ville vore ønskeleg med observasjonar av denne variabelen over eit større tidsintervall enn berre for åra 2012 og 2013, men avgrensingar i datasettet tillét ikkje dette.

Ein nøkkelvariabel for oppgåva er konstruert utifrå spørsmålet i PCI-spørjeskjemaet som ber dei utanlandske verksemdene om å oppgje kor mykje av den totale inntekta deira som går med til uoffisielle betalningar, noko som vert oppgjeve i intervall. For 2013 kan ein setje opp følgjande tabell for korrupsjonsutbetalingane til dei ulike verksemdene.

Tabell 3: Korrupsjonsbetalningar til offentleg tilsette som del av årleg inntekt

Spørsmål: Kor mange prosent av inntekta betalar verksemdar i din bransje årleg i gjennomsnitt i uoffisielle betalningar til offentleg tilsette?		
Prosent av inntekta i uoffisielle betalningar	Talet på verksemdar	Prosentandel
0%	250	19.46
Mindre enn 1%	624	48.56
1-2%	237	18.44
2-5%	111	8.64
5-10%	41	3.19
10-20%	16	1.25
20-30%	3	0.23
Over 30%	3	0.23
Sum	1,285	100.00

Sidan ein ikkje har det den nøyaktige korrupsjonsutbetalingsprosenten, men berre har tal fordelt etter intervall, så vert det også her laga ein variabel der kvart svar vert sett til medianen i intervallet, og verksemdene som oppgjer at dei betalar <1% vert oppgjeve som 0,5% og dei som oppgjer 2-5% vert sett til 3,5%. Dei som oppgjev at dei betalar >30% vert oppgjevne som 35%⁷.

Totalt i spørjeundersøkinga for 2013 er det samla inn data frå utanlandske verksemdar frå tolv forskjellige provinsar.

⁷ Når ein samanliknar tabell 12 (der ein i har sett korrupsjonsbetaling og profitt til medianen innanfor kvart intervall) i analysekapittelet med tabell 24 i vedlegg 1 der ein har nytta dei opprinneleg 8 intervalla for begge variablane, så ser ein at koeffisientane går i same retning.

Tabell 4: oversikt over dei vietnamesiske provinsane som inngår i datasettet

Provins	Talet på verksemder
Bà Rịa– Vũng Tàu	45
Bạc Ninh	48
Bình Dương	226
Đà Nẵng	53
Đồng Nai	192
Hồ Chí Minh-byen	385
Hanoi	338
Hải Dương	42
Hải Phòng	80
Hưng Yên	52
Long An	53
Tây Ninh	49
Vĩnh Phúc	46
Total	1,609

Som det går fram av tabellen er dei fire provinsane Bình Dương, Đồng Nai, Hồ Chí Minh-byen og Hanoi overrepresenterte i høve til dei andre provinsane i datasettet. Desse regionane skil seg alle ut ved å ha høgare folketettleik og er meir industrialiserte enn Vietnam sett under eitt, noko ein kan forvente seg all den tid utanlandske verksemder i større grad vel å etablere seg i og industrialiserte område med stor folkesentra. Det er derfor viktig å understreke at oppgåva ikkje set seg som mål å studere Vietnam som heilskap, men tek særskild for seg provinsar som er meir eksportretta og økonomisk utvikla og som derfor tiltrekk seg stor grad av utanlandske verksemder.

Kart 1: oversikt over provinsane i Vietnam

Selskapa, som er ei del av datasettet, kjem frå 44 ulike land. Dei fleste av dei har basar i asiatiske land som Taiwan, Japan og Korea, som ligg forholdsvis nære Vietnam.

Tabell 5: Oversikt over opphavslandslanda til dei utanlandske verksemdene som opererer i Vietnam

Namn på land	Talet på verksemder
Argentina	1
Australia	21
Austerrike	2
Belgia	5
Dei britiske jomfruøyar	2
Brunei Darussalam	1
Kambodsja	1
Canada	9
Cayman Islands	1
Kina	72
Kypros	1
Tsjekkia	1
Danmark	11
Dominica	1
Frankrike	35
Tyskland	17
Hong Kong	56
India	3
Indonesia	3
Irland	4
Israel	4
Italia	3
Japan	313
Nord-Korea	1
Sør-Korea	295
Kuwait	1
Luxembourg	1
Malaysia	40
Monaco	1
Nederland	12
New Zealand	1
Noreg	7
Filippinane	7
Romania	2
Russland	4
Samoa	1
Seychellene	1
Singapore	86
Spania	2
Sverige	3
Sveits	10
Taiwan	348
Thailand	35
Tyrkia	1
Ukraina	1
Storbritannia	18
USA	64
Vanuatu	1
Sum	1,510

4.2.4 Kontrollvariablar

Sidan storleiken på verksemda kan være korrelert med korrupsjonsbetalingar (etttersom større verksemdar kan være meir synlege for byråkratar) vert variabelen verksemdstorleik inkludert i

spesifiseringa. Dette er ein indikatorvariabel som har verdi 0 for verksemdar med færre enn 500 tilsette og 1 dersom verksemda har meir enn 500 tilsette. Vidare vert variabelen Log alder inkludert, som er logaritmen av kor mange år sidan det er verksemda fekk lisens til å investere i Vietnam. Ein har funne at kor mange år det er sidan verksemda vart etablert er korrelert med verksemda si vekst og kan også vera korrelert med korrupsjon dersom talet på år verksemda har vore i Vietnam også er korrelert med kor gode forbindingar verksemda har til byråkratiet eller kor enkelt det er å få finansiering. Sidan handel og vekst hjå verksemda i fleire studie syner seg å vera korrelerte er det også inkludert ein kontroll, Eksport tredjeland, som er ein indikator-variabel som syner om verksemda eksporterer til tredjeland. Også ein variabel som syner om verksemda opphavleg var ei vietnamesisk verksemd som er vorten kjøpt opp er inkludert som Vietnamesisk oppkjøp. Sidan tidlegare studie har synt at det å ha eigedomsrett på grunnen som verksemda står på har ei innverknad på kor stor grad verksemda er utsett for korrupsjon, så er variabelen Eigedomsertifikat teke med (Bai et al. 2013). Denne indikatorvariabelen er 0 dersom verksemda leiger grunnen ho nyttar og 1 dersom ho har eit eigedomssertifikat (LURC, eller Land Use Right Certificate) eller partnerverksemda har eigedomsretten. Denne variabelen er viktig å ha med all den tid verksemdar som ikkje har eigedomsrett for grunnen verksemda står på er meir utsett for korrupsjonspress frå vietnamesiske byråkratar.

Tabell 6: Oppsummerande statistikk for variablane i analysen

Variabel	Observasjonar	Median	Standardavvik
<i>Verksemdvekst</i>	1220	0,254	4,170
<i>Korrupsjonsbetaling</i>	1285	1,388	0,654
<i>Verksemdstorleik</i>	1580	0,149	0,356
<i>Verksemdalder</i>	1536	2,011	0,650
<i>Eksport tredjeland</i>	1609	0,396	0,489
<i>Vietnamesisk oppkjøp</i>	1293	0,079	0,270
<i>Eigedomssertifikat</i>	1538	0,302	0,459

Tabell 7: Korrelasjonstabell for variablane i analysen

Variabel	Verksemdvekst	Korrupsjonsbetaling	Verksemdstorleik	Verksemealder	Eksport tredjeland	Vietnamesisk oppkjøp	Eigedomssertifikat
Verksemdvekst	1						
Korrupsjonsbetaling	-0.0660	1					
Verksemdstorleik	-0.0534	0.0273	1				
Log Verksemdalder	-0.1226	0.0370	0.2535	1			
Eksport tredjeland	0.0763	0.0255	0.3016	0.2291	1		
Vietnamesisk oppkjøp	-0.0616	-0.0058	-0.0091	0.0747	0.0059	1	
Eigedomssertifikat	-0.0377	-0.0759	0.1196	0.2208	0.1395	-0.0035	1

4.2.5 Karakteristikkar for asiatiske og ikkje-asiatiske verksemdar

Dersom Hypotese 2 om at vietnamesiske byråkratar nyttar meir press og byråkratisk uthaling mot asiatiske verksemdar er korrekt, er det avgjerande å utelukke om grunnen til skilnaden på kor stor skade-effekt korrupsjonen har på profittutviklinga kjem av at verksemdene har ulike karakteristikkar.

Tabell 8 Korrupsjonsbetalningar til offentleg tilsette som del av årleg inntekt for asiatiske og ikkje-asiatiske verksemder

Asiatiske verksemder		
Prosent av inntekta i uoffisielle betalningar	Talet på verksemder	Prosent
0%	198	19,17
Mindre enn 1%	508	49,18
1-2%	189	18,3
2-5%	88	8,52
5-10%	32	3,1
10-20%	14	1,36
20-30%	1	0,1
Over 30%	3	0,29
Sum	1.033	100
Ikkje-asiatiske verksemder		
Prosent av inntekta i uoffisielle betalningar	Talet på verksemder	Prosent
0%	46	22,44
Mindre enn 1%	93	45,37
1-2%	37	18,05
2-5%	20	9,76
5-10%	6	2,93
10-20%	1	0,49
20-30%	2	0,98
Sum	205	100

Den øvste tabellen syner korleis korrupsjonsbetalingane fordeler seg for dei asiatiske verksemdene medan den nedste syner tilsvarende for verksemder med opphav i eit ikkje-asiatisk land. Betalingane fordeler seg mykje likt mellom dei to når ein ser på ulike storleiksordenar av korrupsjonsbetalningar, og er ikkje signifikant forskjellige frå kvarande. Også fordelinga av storleiken på verksemder basert i Asia (øvt) og utanfor (nedst) er relativt lik.

Tabell 10

Asiatiske verksemder		
Talet på tilsette 2013	Talet på verksemder	Prosent
Mindre enn 5 tilsette	46	3,6
5-9 tilsette	58	4,54
10-49 tilsette	343	26,84
50-199 tilsette	386	30,2
200-299 tilsette	127	9,94
300-499 tilsette	111	8,69
500-1000 tilsette	117	9,15
Meir enn 1000 tilsette	90	7,04
Sum	1.278	100
Ikkje-asiatiske verksemder		
Talet på tilsette 2013	Talet på verksemder	Prosent
Mindre enn 5 tilsette	9	3,69
5-9 tilsette	26	10,66
10-49 tilsette	85	34,84
50-199 tilsette	78	31,97
200-299 tilsette	17	6,97
300-499 tilsette	11	4,51
500-1000 tilsette	10	4,1
Meir enn 1000 tilsette	8	3,28
Sum	244	100

Likevel er det slik at det er fleire store asiatiske verksemder med fleire enn 300 tilsette enn for ikkje-asiatiske verksemdar, og dette gjer at gjennomsnittstorleiken til dei asiatiske verksemdene er større (på 1%-signifikansnivå) enn dei som har base utanfor Asia.

Når det gjeld fordelinga på verksemdar i dei ulike provinsane, fordeler verksemdene frå Asia og frå utanfor Asia seg ganske likt, men verksemdene frå utanfrå Asia er noko meir konsentrerte i provinsane Ho Chi Minh og Hanoi enn tilsvarande for dei asiatiske verksemdene. Sistnemnde utgjer ein større del verksemdar i provinsane Binh Duong og Dong Nai og er dei einaste til stades i provinsen Vinh Phuc.

Når det gjeld korleis verksemdene fordelar seg i næringar, kan ein observere at verksemdene frå utanfor Asia har ein større del innanfor service/handel enn tilsvarande for dei asiatiske verksemdene. Samstundes er ein høgare del av dei asiatiske verksemdene innanfor industri og produksjon enn tilsvarande for ikkje-asiatiske selskap.

4.2.6 Observasjonar som fell ut av analysen

Nå ein undersøker fordelinga av observasjonar mellom dei som fell ut og dei som er med i analysen, så finn ein ikkje systematiske skilnadar i fordelinga av verksemdstorleik, opphavsland til verksemdene og ulike nivå av korrupsjonsbetalingar som del av årleg inntekt. Dette underbygger at det ikkje finnes skeivheit i analysedelen som påverkar resultatene.

5 Analyse

5.1 Undersøking av Hypotese 1: Vekst (målt som profittvekst) hjå utanlandske verksemder til stades i Vietnam vert negativt påverka av korrupsjonsbetalingar.

5.1.1 OLS-estimering

I første omgang vert modellen $V_{ij} = \beta_0 + \beta_1 b_{ij} + \delta X_{ij} + \mu_{ij}$ estimert for å undersøkje korleis effekten av korrupsjonsbetalingane frå verksemdene verkar inn på verksemdveksten i profitt mellom 2012 og 2013.

Tabell 11: Effekt av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst

Avhengig variabel: Verksemdvekst			
Variablar	(1)	(2)	(3)
Metode	OLS	OLS	OLS
Korrupsjonsbetaling	-0.00150 (0.0398)	-0.0152 (0.0394)	-0.0143 (0.0394)
Verksemdstorleik	-0.639 (0.393)	-0.681* (0.389)	-0.676* (0.396)
Log verksemdalder	-0.937*** (0.224)	-0.900*** (0.260)	-0.845*** (0.264)
Eksport tredjeland	1.152*** (0.308)	1.048*** (0.339)	1.097*** (0.351)
Vietnamesisk oppkjøp		-0.874 (0.585)	-0.929 (0.619)
Eigedomssertifikat			-0.190 (0.366)
Konstantledd	1.843*** (0.431)	1.995*** (0.485)	1.914*** (0.483)
Observasjonar	981	824	796
R ²	0.034	0.032	0.032

Effekt av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013).

Robuste standardfeil i parentesar
*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Ved å nytte vanleg OLS er koeffisienten for effekten av prosentdel av årlege inntekta til uoffisielle korrupsjonsbetalingar til offentleg tilsette på verksemdvekst låg og ikkje

signifikant. Denne koeffisienten vert noko større i absoluttverdi når ein kontrollerer for om verksemda er ei tidlegare vietnamesisk verksemd som har vorte kjøpt opp i kolonne (2) i tabell 11 og om verksemda har eigedomssertifikat for grunnen som verksemda står på i kolonne (3). Verksemda sin alder og storleik har negativ påverknad på vekst hjå verksemda. Eksportverksemd til tredjeland har ein positiv signifikant effekt på vekst mellom 2012 og 2013.

For å freiste å kontrollere for potensielle endogenitetsproblem vert modellen (5) nytta i tabell 12:

$$V_i = \beta_0 + \beta_1 b_i^{INS} + X_i' \delta + \mu \quad (5)$$

Her vert det teke sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for prosentdel korrupsjonsbetalingar som del av inntekt på provinsnivå for seks ulike sektorar (industri/produksjon, bygg- og infrastruktursektoren, service og handel, landbruk/skogbruk samt akvakultur, gruvedriftssektoren og til slutt finans/ bank og forsikring).

Tabell 12: Effekt av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.360 (0.328)	-0.447 (0.329)	-0.375 (0.316)	-0.644 (0.395)
Verksemdstorleik	-0.686* (0.409)	-0.770* (0.417)	-0.762* (0.419)	-0.914* (0.468)
Log verksemdalder	-0.982*** (0.228)	-0.925*** (0.266)	-0.884*** (0.270)	-0.852*** (0.303)
Eksport tredjeland	1.225*** (0.327)	1.158*** (0.363)	1.178*** (0.371)	1.336*** (0.408)
Vietnamesisk oppkjøp		-0.906 (0.558)	-0.945 (0.589)	-1.344** (0.669)
Eigedomssertifikat			-0.0426 (0.411)	0.156 (0.487)
Regulering				0.768 (0.565)
Infrastruktur				-0.419 (0.331)
F-observator	25.3602 (0.000)	25.1431 (0.000)	29.5207 (0.000)	27.3753 (0.000)
Konstantledd	2.407*** (0.633)	2.636*** (0.643)	2.458*** (0.625)	4.955 (3.280)
Observasjonar	981	824	796	742
R ²	0.0475	0.0530	0.0630	0.0654

Effekt av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for alle utanlandske verksemdar. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar vert instrumentert for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Når ein nyttar sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for korrupsjonsbetalingane som instrument for korrupsjonsbetaling til kvar ein skilde verksemd som i tabell 12, ser ein at koeffisienten er markant høgare i absoluttverdi på verksemdvekst målt som profittvekst mellom 2012 og 2013. Medan (1)-(3) er spesifisert likeins som i tabell 8, er det i kolonne (4), i tillegg lagt til variabelen Regulering som syner kor mykje mange prosent av arbeidstida leiinga i verksemda nyttar årleg på kontakte offentleg tilsette for å forstå og følgje administrative prosedyrar. Variabelen Infrastruktur er ein variabel som måler korleis

verksemdene vurderer kvaliteten og effektiviteten på tenestene som provinsmyndighetene gjev på veginfrastruktur og straumforsyning. Begge desse variablane er inkluderte som sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå. Som det tidlegare har vore påpeika ville ikkje identifiseringsstrategien vore gyldig dersom nokre av sektorane innanfor dei einsskilte provinsane vart systematisk defavoriserte ved at dei fekk mindre offentlege gode av dårlegare kvalitet (Målt av infrastruktur) og der myndighetene systematisk pålegg verksemdene ein høgare byråkratisk byrde (målt av variabelen Regulering). Dersom dette hadde vore høvet ville verksemdar innanfor einsskilte sektorar i nokre provinsar med offentlege gode av dårlegare kvalitet og større byråkratisk byrde hatt ein lågare vekst, og instrumentet ville i dette høvet påverke veksten i verksemdene gjennom andre kanalar i tillegg til korrupsjonsbetalingar.

Det å inkludere Infrastruktur og Regulering gjer at koeffisienten til effekten av korrupsjonsbetalingar på verksemdene sin profittvekst mellom 2012 og 2013 vert større (i absoluttverdi) i kolonne (4). Denne koeffisienten i kolonne (4) kan tolkast som at *eit prosentpoengs auke som del av verksemda si årlege inntekt til korrupsjonsbetalingar til offentleg tilsette leier til ein lågare profittvekstrate hjå verksemda mellom 2012 og 2013 på 0.64 prosentpoeng*. F-observatoren for det første steget i to-steps IV-modellen er over 25 for alle dei ulike spesifiseringane. Sjølv om ein skal vera varsam med å tolke resultatata i tabell 12, samsvarar retningen i koeffisienten med resultatata til Fisman og Svensson (2007) som også finn at korrupsjonsbetalingar verkar inn negativt på verksemdvekst når dei ser på selskap i Uganda. Tabell 12 gjer ikkje at ein kan bekrefte Hypotese 1 om at verksemdvekst (målt som profittvekst) hjå utanlandske selskap til stades i Vietnam vert negativt påverka av korrupsjonsbetalingar, all den tid dei ikkje er signifikante.

I tabell 12 har variabelen Verksemdstorleik (om verksemda har meir eller mindre enn 500 tilsette) eit negativt forteikn, noko som er i samsvar med at store verksemdar veks saktare enn mindre verksemdar. Alderen til verksemda (Log verksemdalder) verkar også signifikant (på eit prosents nivå) negativt inn på kor raskt verksemda veks i alle spesifiseringane. Som ein kan forvente har også det om verksemda eksporterer til tredjeland ein positiv verknad all den tid dette heng saman med internasjonale forbindingar og tilgang til marknader, som burde gje større avsetjing på produksjonen. Indikatorvariabelen Vietnamesisk oppkjøp, altså om verksemda opphavleg var eit vietnamesisk selskap som har vorte kjøpt opp, har ein negativ effekt på profittvekst, men er berre signifikant på 5% nivå i kolonne (4). Om verksemda eller

vietnamesisk forretningspartner har egedomssertifikat har nesten ingen effekt på profittveksten i verksemda, og indikatorvariabelen er heller ikkje signifikant. Samstundes er dette ein viktig variabel å ha med all den tid det at ein har egedomssertifikat verkar inn på forhandlingsposisjonen til verksemdene i møte med korruperte byråkratar (Bai et al. 2013). Ein ville forventa eit positivt forteikn her då det å inneha egedomssertifikat burde styrke forhandlingposisjon til verksemdene overfor vietnamesiske byråkratar. Samstundes er det verdt å merke seg at effekten av korrupsjonsbetaling på verksemdvekst i kolonne (3) vert noko redusert når ein inkluderer indikatorvariabelen Egedomssertifikat. Variabelen Regulering har i kolonne (4), noko overraskande, eit positivt forteikn, sjølv om koeffisienten ikkje er signifikant. Ein ville ha forventa at di meir tid leiinga nyttar på å kontakte offentleg tilsette for å forstå og følgje administrative prosedyrar, di mindre ville dei vekse.

5.2 Undersøking av Hypotese 2: Asiatiske verksemdar vert hardare råka av korrupsjon enn det som er høvet for dei ikkje-asiatiske verksemdene

Det er interessant å undersøkje om det er skilnadar på korleis korrupsjonsbetalingar verkar inn på profittvekst hjå verksemdene på bakgrunn av kvar dei har opphavet sitt. I samsvar med Hypotese 2 vil det i følgjande verta undersøkt om det er skilnadar på kor skadeleg korrupsjon er for profittveksten til verksemdene med bakgrunn i om dei er baserte i Asia eller ikkje. I tabell 13 vert det gjennomført dei same instrumentvariabelregresjonane som i den føregåande tabell 12, men her vert verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar instrumentert for gjennom sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå *for berre* asiatiske selskap.

Tabell 13: Effekt av korrupsjonsbetalinger på verksemdvekst hjå berre asiatiske selskap.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.661* (0.352)	-0.707** (0.358)	-0.616* (0.339)	-0.878** (0.438)
Verksemdstorleik	-0.777* (0.472)	-0.925* (0.477)	-0.920* (0.475)	-0.951* (0.542)
Log verksemdalder	-1.275*** (0.290)	-1.177*** (0.339)	-1.131*** (0.348)	-1.185*** (0.402)
Eksport tredjeland	1.396*** (0.387)	1.363*** (0.387)	1.363*** (0.437)	1.496*** (0.492)
Vietnamesisk oppkjøp		-1.292* (0.674)	-1.335* (0.696)	-1.670** (0.774)
Eigedomssertifikat			0.0408 (0.485)	0.370 (0.591)
Regulering				0.949 (0.621)
Infrastruktur				-0.510 (0.406)
F-observator	22.321 (0.000)	22.0975 (0.000)	26.217 (0.000)	23.904 (0.000)
Konstant	3.316*** (0.786)	3.478*** (0.765)	3.252*** (0.779)	6.295 (3.877)
Observasjonar	780	780	636	594
R ²	0.0533	0.0589	0.0707	0.0726

Effekten av korrupsjonsbetalinger for profittvekstvekst hjå dei asiatiske verksemdene (profittvekst mellom 2012 og 2013). Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalinger vert instrumentert for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå *berre* for asiatiske verksemdar.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

I tabell 13 vert Hypotese 2 testa, og som går ut på at utanlandske verksemdar basert i Asia vert hardare råka av korrupsjonen enn det som er høvet for verksemdar frå utanfor Asia fordi asiatisk forretningskultur (*guanxi*) gjer at forhandlingsposisjonen til byråkraten er sterkare overfor dei asiatiske verksemdene. Koeffisientane for effekten av prosent av inntekt til korrupsjonsutbetalinger på prosent vekst i verksemda verkar å underbyggje denne hypotesen ved at dei er større (i absoluttverdi) enn det høvet var for spesifiseringa av Hypotese 1 og

samstundes er dei alle signifikante på 10% nivå, og i kolonnane (2) og (4) også signifikant på 5% nivå. Som i tabell 12 fører kontrollvariablane Infrastruktur og Regulering til at koeffisienten på effekten av korrupsjonsbetalingar på profittvekst vert større (i absoluttverdi) i kolonne (4). Ein kan tolke koeffisienten til variabelen Korrupsjonsbetaling i kolonne (4) som at *eit prosentpoengs auke i del av årleg inntekt til korrupsjonsbetalingar til offentleg tilsette i Vietnam for utanlandske verksemdar med opphav i Asia leier til ein reduksjon i vekst målt som profittvekst mellom 2012 og 2013 på 0.88 prosentpoeng*. F-observatoren for det første steget i to-stegs SLS-modellen er over 20 for kolonnane (1) til (4).

I tabell 14 vert den same identifikaşjonsstrategien nytta for verksemdene som har hovudsete utanfor Asia for å undersøkje om det er nokon skilnad i korleis korrupsjonsbetalingane verkar inn på profittveksten deira samanlikna med dei asiatiske verksemdene.

Tabell 14: Effekten av korrupsjonsbetalningar for vekst hjå verksemdene frå utanfrå Asia.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	0.659 (0.775)	0.283 (0.563)	0.288 (0.579)	0.203 (0.459)
Verksemdstorleik	1.087 (1.128)	1.452 (1.452)	1.453 (1.559)	0.791 (1.458)
Log verksemdalder	-0.489 (0.439)	-0.511 (0.492)	-0.491 (0.510)	-0.289 (0.460)
Eksport tredjeland	0.635 (0.912)	0.331 (1.016)	0.323 (1.082)	0.722 (0.915)
Vietnamesisk oppkjøp		0.612 (0.753)	0.690 (0.816)	0.668 (0.814)
Eigedomssertifikat			-0.368 (0.885)	-0.435 (0.876)
Regulering				1.184* (0.627)
Infrastruktur				0.446 (0.365)
F-observator	4.1442 0.0434	4.22489 0.0415	4.35864 0.0389	4.48884 0.0363
Konstant	0.647 (1.131)	0.432 (1.029)	0.939 (0.945)	-5.924 (4.034)
Observasjonar	165	165	131	123
R ²	0.0653	0.0664	0.0953	0.1090

Effekten av korrupsjonsbetalningar for vekst hjå verksemdene frå utanfrå Asia (profittvekst mellom 2012 og 2013). Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalningar vert instrumentert for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå *berre for* ikkje-asiatiske verksemdar.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Ingen av koeffisientane for effekten av prosent av inntekt til korrupsjonsbetalningar på vekst i profitten hjå verksemdene i datamaterialet er signifikante, noko som kan skuldast at talet på observasjonar her er vesentleg lågare enn for dei asiatiske verksemdene. F-observatoren for det første steget i to-steps IV-modellen er over er under 5 for alle dei ulike spesifiseringane, noko som gjer at ein har eit problem med svake instrument. Ingen av koeffisientane for Korrupsjonsbetaling er signifikante.

Tabell 13 indikerer at det er ein skilnad på korleis korrupsjonsbetalningar til offentleg tilsette i Vietnam verkar inn på profittvekst og synes å underbygge Hypotese 2 om at vietnamesiske byråkratar har ein sterkare forhandlingsposisjon overfor dei asiatiske verksemdene enn det

som er høvet for dei ikkje-asiatiske verksemdene, slik at dei førstnemnde i større grad vert utsette for press og vilkårlegheit. Likevel kan ein ikkje utifrå dette slutte at grunnen til skilnaden ligg i ulik forretningskultur mellom asiatiske og ikkje-asiatiske verksemdar. Det er mogleg at teknologiskilnadar gjer at ikkje-asiatiske verksemdar vert meir robuste til å stå i mot press og vilkårlegheit frå vietnamesiske byråkratar. I det følgjande vert det freista å kontrollere for denne mulegheita.

5.2.1 Kontroll for teknologi

Den føregåande analysen er konsistent med Hypotese 2 om at asiatiske verksemdar verdt hardare råka av korrupsjonsbetalingar enn det som er høvet for dei ikkje-asiatiske verksemdene. Likevel er det utifrå dei variablane ein har mulighet til å studere vanskeleg å seie om dette skuldast at vietnamesiske byråkratar i større grad nyttar skadeleg press mot asiatiske verksemdar enn verksemdar frå utanfor Asia, eller om dette er grunna at det er teknologiskilnadar mellom dei to gruppene. Dersom dette er høvet, kan ein argumentere for at den ulike effekten ein finn av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst kan koma av at dei ikkje-asiatiske verksemdene er betre rusta til å takle byråkratisk korrupsjon gjennom at dei har betre teknologi.

For å freiste å korrigere for dette utnyttar eg skilnadar i teknologiintensitet mellom dei ulike sektorane i tråd med ISIC Rev.4-kategoriseringa i vedlegg 4. Dei tre sektorane som vert definerte som høgteknologiske i øvste rubrikk i vedlegg 4 vert nytta som indikatorvariabel i tabell 15 (produksjon av farmasøytiske produkt, datamaskinar, elektriske og optiske produkt). Det er totalt berre 52 verksemdar som høyrer til denne høgteknologi-kategorien i talmaterialet. Ni av dei er ikkje-asiatiske medan 43 er asiatiske. Som del av det totale talet asiatiske verksemdar utgjer høgteknologi-kategorien 3.75% medan tilsvarande for dei ikkje-asiatiske verksemdene er 4.41%.

Tabell 15: Effekt av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) når teknologi er inkludert.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.510 (0.389)	-0.597 (0.386)	-0.503 (0.358)	-0.868* (0.463)
Høgteknologi	1.103 (0.910)	1.126 (1.068)	1.168 (1.055)	1.107 (1.104)
Verksemdstorleik	-0.862* (0.462)	-0.984** (0.475)	-0.975** (0.469)	-1.068* (0.547)
Log verksemdalder	-1.035*** (0.260)	-0.984*** (0.301)	-0.925*** (0.302)	-0.939*** (0.360)
Eksport tredjeland	1.312*** (0.355)	1.287*** (0.393)	1.281*** (0.393)	1.378*** (0.452)
Vietnamesisk oppkjøp		-1.104* (0.648)	-1.148* (0.657)	-1.623** (0.741)
Eigedomssertifikat			-0.0952 (0.475)	0.263 (0.597)
Regulering				1.055* (0.630)
Infrastruktur				-0.560 (0.413)
F-observator	18.2662 (0.0000)	18.8172 (0.0000)	23.1265 (0.0000)	20.5428 (0.0000)
Konstantledd	2.724*** (0.785)	3.006*** (0.784)	2.782*** (0.738)	6.159 (3.971)
Observasjonar	855	724	707	659
R ²	0.0395	0.0445	0.571	0.0580

Effekt av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) når indikatorvariabelen høgteknologi er inkludert. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar vert instrumentert for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå.

Robuste standardfeil i parentesar

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Spesifiseringa av modellen i tabell 15 er den same som i tabell 12 der alle verksemdene (både asiatiske og ikkje-asiatiske) i datasettet er tekne med, berre med den skilnad at dei høgteknologiske verksemdene er inkluderte som ein kontrollvariabel. Koeffisienten for variabelen høgteknologi er positiv men ikkje signifikant. Koeffisientane for effekten av prosent av årleg inntekt til korrupsjonsutbetalingar på vekst i profitten hjå verksemdene vert større i absoluttverdi i tabell 15 enn i tabell 12, og vert signifikant på 10%-nivå i kolonne (4).

Den same verknaden kan ein observere i tabell 16 der det vert kontrollert for høgteknologi når ein berre ser på dei asiatiske verksemdene.

Tabell 16: Effekten av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) når teknologi er inkludert for berre asiatiske selskap.

Avhengig variabel:				
Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.817* (0.429)	-0.848* (0.436)	-0.730* (0.400)	-1.045** (0.530)
Høgteknologi	1.154 (1.096)	1.122 (1.251)	1.170 (1.241)	1.138 (1.281)
Verksemdstorleik	-0.816 (0.541)	-0.948* (0.548)	-0.956* (0.536)	-0.948 (0.624)
Log verksemdalder	-1.434*** (0.338)	-1.345*** (0.386)	-1.293*** (0.391)	-1.401*** (0.472)
Eksport tredjeland	1.381*** (0.429)	1.352*** (0.470)	1.321*** (0.473)	1.461*** (0.541)
Vietnamesisk oppkjøp		-1.421* (0.827)	-1.453* (0.806)	-1.896** (0.893)
Eigedomssertifikat			0.107 (0.570)	0.569 (0.722)
Regulering				1.064 (0.720)
Infrastruktur				-0.761 (0.524)
F-verdi	15.9456 (0.000)	15.9456 (0.000)	19.8804 (0.000)	17.9256 (0.000)
Konstantledd	3.866*** (0.987)	4.043*** (1.013)	3.756*** (0.945)	8.954* (4.907)
Observasjonar	688	588	573	535
R ²	0.0447	0.0490	0.0641	0.0657

Effekten av korrupsjonsbetalingar vekst hjå dei asiatiske verksemdene (profittvekst mellom 2012 og 2013) når indikatorvariabelen høgteknologi er inkludert. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar vert instrumentert for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for berre asiatiske verksemdar.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Også effekten av prosent av inntekt til korrupsjonsutbetalingar per år på vekst i profitten hjå dei ikkje asiatiske-verksemdene i tabell 17, vert redusert når ein kontrollerer for høgteknologi

og ein går over til å få små og negative koeffisientar i kolonnane (2)-(4). Ingen av dei er signifikante.

Tabell 17: Effekten av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) når teknologi er inkludert for berre ikkje-asiatiske selskap.

Avhengig variabel:				
Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	0.373 (0.648)	-0.0551 (0.478)	-0.0246 (0.506)	-0.0701 (0.395)
Høgteknologi	0.285 (1.112)	-0.0573 (1.329)	-0.317 (1.311)	0.298 (1.138)
Verksemdstorleik	0.166 (0.885)	0.0385 (1.397)	0.191 (1.451)	-0.252 (1.330)
Log verksemdalder	-0.0849 (0.448)	0.0121 (0.494)	0.112 (0.516)	0.169 (0.467)
Eksport tredjeland	1.212 (0.825)	1.217 (0.936)	1.134 (0.938)	1.059 (0.859)
Vietnamesisk oppkjøp		0.222 (0.809)	0.355 (0.868)	0.490 (0.793)
Eigedomssertifikat			-0.965 (0.933)	-0.931 (0.858)
Infrastruktur				0.517 (0.356)
Regulering				1.226* (0.624)
F-verdi	4.369 (0.0385)	4.214 (0.0385)	4.216 (0.0426)	4.542 (0.0357)
Konstantledd	0.0525 (1.035)	0.510 (1.020)	0.458 (1.018)	-6.975* (4.076)
Observasjonar	136	110	109	103
R ²	0.0847	0.1063	0.1077	0.1235

Effekten av korrupsjonsbetalingar for vekst hjå dei ikkje-asiatiske verksemdene (profittvekst mellom 2012 og 2013) når teknologi er inkludert. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar vert instrumentert for gjennom sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for berre ikkje-asiatiske verksemdar.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

I den grad det å inkludere høgteknologiverksemdar i samsvar med FN si ISIC rev.4-klassifisering tillét å kontrollere for eventuelle teknologiskilnadar, verkar tabellane 16 og 17 å underbygge at det ikkje er teknologiskilnadar som gjer at korrupsjonsbetalingar verkar meir

skadeleg på dei asiatiske verksemdene. Samstundes tillét ikkje det å nytte ISIC-kategoriar til å kontrollere for høgteknologi å undersøkje den faktiske kvaliteten på teknologien til verksemdene. Ein kan til dømes sjå føre seg at farmasøytiske verksemdar i Asia nyttar mindre avansert teknologi enn det som er høvet for ikkje-asiatiske verksemdar. Samstundes er teknologinivået høgt i mange asiatiske land som Sør-Korea, Japan og Taiwan, noko som talar imot at det burde vera nokon systematisk skilnad i kor utvikla teknologien er.

5.2.2 Er det skilnadar i korleis korrupsjon påverkar verksemdvekst mellom dei asiatiske landa?

For å undersøkje om det er skilnadar mellom dei ulike asiatiske landa i korleis korrupsjonsbetalingar verkar inn på verksemdvekst målt som profittvekst, vert kolonne (4) i tabell 13 nytta til å sjå korleis koeffisienten endrar seg når ein tek ut verksemdene frå eitt og eitt av dei asiatiske landa⁸.

⁸ Berre enkelte asiatiske land det kjem mange verksemdar ifrå er inkludert i tabell 18, men forsøk med å ta ut dei andre landa forandrar ikkje koeffisienten til variabelen Korrupsjonsbetaling.

Tabell 18: Effekten av korrupsjonsbetalningar for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) hjå dei asiatiske verksemdene når ein tek ut enkeltland.

Avhengig variabel: verksemdvekst						
Variablar	(1) -Sør-Korea	(2) -Japan	(3) -Malaysia	(4) -Taiwan	(5) -Singapore	(6) -Kina
Metode	IV	IV	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.567 (0.348)	-0.875* (0.464)	-0.878** (0.438)	-0.901 (0.569)	-0.960** (0.486)	-0.940** (0.443)
Verksemdstorleik	-0.782 (0.557)	-0.678 (0.636)	-0.951* (0.542)	-1.249* (0.646)	-0.919 (0.576)	-1.154** (0.577)
Log verksemdalder	-0.902** (0.405)	-1.037** (0.435)	-1.185*** (0.402)	-1.372*** (0.484)	-1.248*** (0.449)	-1.249*** (0.426)
Eksport tredjeland	1.238*** (0.475)	1.483** (0.605)	1.496*** (0.492)	1.779*** (0.588)	1.385*** (0.529)	1.637*** (0.533)
Vietnamesisk oppkjøp	-1.669 (1.054)	-1.667 (1.019)	-1.670** (0.774)	-2.024** (0.919)	-1.180** (0.514)	-1.765** (0.826)
Eigedomssertifikat	0.407 (0.580)	0.346 (0.626)	0.370 (0.591)	0.220 (0.774)	0.323 (0.636)	0.633 (0.641)
Regulering	0.716 (0.659)	0.685 (0.676)	0.949 (0.621)	0.950 (0.715)	0.758 (0.618)	1.188* (0.678)
Infrastruktur	-0.873** (0.442)	-0.331 (0.404)	-0.510 (0.406)	-0.539 (0.451)	-0.453 (0.449)	-0.449 (0.439)
Observasjonar	448	434	594	445	555	558

Effekten av korrupsjonsbetalningar for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) hjå dei asiatiske verksemdene når ein tek ut enkeltland. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalningar vert instrumentert for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå berre for asiatiske verksemdar.

Robuste standardfeil i parentesar
*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Det som er særleg verdt å merke seg i tabell 18, er at når ein tek ut observasjonane som gjeld sør-koreanske verksemdar, så vert koeffisienten for variabelen Korrupsjonsbetaling tydeleg redusert (i absoluttverdi). Koeffisientane held seg på eit relativt stabilt nivå når ein tek ut dei andre landa, men vert noko mindre i kolonnane (2) og (3) der ein tek ut Japan og Malaysia. Koeffisienten til variabelen Korrupsjonsbetaling er ikkje lengre signifikant på 10%-nivå når ein tek ut verksemdene frå Sør-Korea (kolonne 1) og Taiwan (kolonne 4), men dette kan også ha samband med mange observasjonar fell ut når ein tek ut desse to landa.

Det at ein finn desse skilnadane mellom landa for korleis korrupsjonsbetalningar verkar inn på profittvekst samsvarar ikkje heilt med Hypotese 2 om at asiatisk forretningskultur gjer

verksemdene meir sårbare for press og vilkårlegheit frå byråkratar. Dersom Hypotese 2 var korrekt ville ein til dømes ikkje forvente at skilnadane i koeffisientane for korrupsjonsbetaling mellom Sør-Korea og Japan var så store som det går fram av tabell 18 då ein ikkje forventar at guanxi-forretningskulturen burde vera så ulik i dei to landa. Sjølv om ein ikkje kan avfeie at forretningskultur spelar inn for korleis korrupsjonsbetalingar verkar negativt inn på verksemdene, er det mykje som tyder på at det er andre faktorar som også spelar inn. Ein slik faktor kan vera at verksemdar som kjem frå land som ligg langt ifrå Vietnam er betre rusta gjennom andre faktorar enn teknologi enn det som er høvet for asiatiske verksemdar. Til dømes kan det vera at ikkje-asiatiske verksemdar har ein sterkare forhandlingsposisjon ved at dei lettare kan flytte produksjonen til andre land, enn det asiatiske verksemdar har mogleik til eller at risikoen for den vietnamesiske byråkraten for å verta tatt er større når han freistar å presse ikkje-asiatiske verksemdar for korrupsjonsbetalingar.

I det følgjande vert det undersøkt om korrupsjonsnivå i opphavlandet spelar inn eller ikkje for korleis korrupsjonsbetalingar verkar inn på profittvekst hjå verksemdene i samsvar med Hypotese 3.

5.3 Korrupsjonsnivået i opphavlandet

5.3.1 Oppdeling av opphavslanda etter plassering på Transparency Internationals korrupsjonsindeks

Fisman og Miguel (2007) fann i si studie at talet på parkeringsbøter utstedt til FN-diplomatar i New York er positivt korrelert med persepsjonsbaserte korrupsjonsindeksar for heimlanda deira, også når ein kontrollerer for brutto nasjonalprodukt per kapita og kor lenge diplomatane hadde vore stasjonerte i byen. Habib og Zurawicki (2002) finn at skilnadar mellom persepsjonsbaserte indeksar mellom opphavsland og mottakarland er assosiert med mindre utanlandske direkteinvesteringar. I det følgjande undersøker eg om det er skilnadar mellom verksemdar frå land som scorar lågt på Transparency International si persepsjonsbaserte undersøking og verksemdar frå landa som scorar høgt. Dersom dette er høvet er det mogleg at skilnadane i effekten av korrupsjonsbetalingar på profittvekst mellom asiatiske og ikkje-

asiatiske verksemdar som var funne i tabellane 13 og tabell 14 samt i tabellane 16 og 17 heng saman med ulike korrupsjonsnivå i opphavslanda⁹ til verksemdene.

For å undersøkje om det er skilnadar i effekten av korrupsjonsbetalingar på verksemdvekst avhenger av korrupsjonsnivået, vert Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013 nytta til å dele inn landa i høgkorrupsjonsland og lågkorrupsjonsland. Basert på fleire internasjonale undersøkingar¹⁰ vert landa rangerte på ein skala frå 0 til 100 der 100 er minst korrupt og 0 er mest korrupt. Ifølgje Transparency International indikerer ein score på 50 og under eit alvorleg korrupsjonsproblem (Transparency international, 2013). For å freiste å undersøkje om det er nokon skilnad på grunnlag av korrupsjonsnivå i opphavlandet til verksemdene vert dei delt inn i to grupper; verksemdar frå land som oppnår 50 poeng eller lågare på Transparency Internationals korrupsjonsindeks for 2013 og verksemdar frå land som scorar høgare enn 50 som synt nedanfor:

Land som oppnår mindre enn 50 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013		Land som oppnår meir enn 50 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013	
Argentina, Kambodsja, Kina, Tsjekia, India, Indonesia, Italia, Nord-Korea, Kuwait, Filippinene, Romania, Russland, Thailand, Ukraina, Malaysia og Tyrkia.		Australia, Østerrike, Belgia, Brunei, Canada, Kypros, Danmark, Dominica, Frankrike, Tyskland, Hong Kong, Irland, Israel, Japan, Sør-Korea, Luxembourg, Nederland, New Zealand, Norge, Seychellene, Singapore, Spania, Sverige, Sveits, Taiwan, England og USA	
Asiatiske	162	Asiatiske	1099
Ikkje-Asiatiske	14	Ikkje-Asiatiske	224
Sum	176	Sum	1323

⁹ Som tidlegare diskutert må ein vera varsam med å tenkje at persepsjonsbaserte korrupsjonsindeksar kan nyttast til å estimere storleiken på korrupsjonen som har føregått. Dei reflekterer i kor stor grad korrupsjonen er *gjennomgripande* i eit samfunn, altså kor ofte verksemdar og individ er eksponert for korrupsjon i det aktuelle landet.

¹⁰ Blant dei er African Development Bank si undersøking "Governance Ratings", World Bank sin "Country Performance and Institutional Assessment", World Economic Forum sin "Executive opinion Survey" og Transparency sin eigen "Bribe Payers Survey" (kjelde: Transparency International Corruption Perception Index 2013).

Av verksemdene som oppnår mindre enn 50 poeng, er det ei klår overvekt av asiatiske verksemdar, 72 av dei kjem frå Kina, 35 frå Thailand og 40 frå Malaysia. Desse tre landa er opphavsland for heile 83.5% av verksemdene i høgkorrupsjonskategorien med ein score på under 50 i korrupsjonsindeksen.

Vidare vert det som tidlegare teke sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for prosentdel korrupsjonsbetalingar som del av inntekt på provinsnivå for seks ulike sektorar for kvar av dei to gruppene over. I tabell 19 vert verksemdar frå land som oppnår mindre enn 50 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013 analysert.

Tabell 19: Effekten av korrupsjonsbetalingar for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for verksemder frå høgkorrupsjonsland.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	2.077** (0.981)	1.315* (0.722)	1.327** (0.672)	1.117 (1.043)
Høgteknologi	-1.636** (0.771)	-1.827** (0.760)	-2.107** (0.848)	-1.511* (0.792)
Verksemdstorleik	2.003** (1.010)	1.848* (0.960)	1.794* (0.970)	1.846 (1.307)
Log verksemdalder	0.181 (0.495)	-0.125 (0.474)	0.171 (0.504)	-0.183 (0.391)
Eksport tredjeland	-0.449 (0.834)	-1.162 (0.739)	-1.113 (0.719)	-0.611 (0.692)
Vietnamesisk oppkjøp		0.0215 (0.565)	0.422 (0.694)	-0.189 (0.950)
Eigedomssertifikat			-0.976 (0.849)	-0.674 (0.877)
Regulering				-0.615 (1.089)
Infrastruktur				0.0539 (0.415)
F-observator	27.56 (0.0011)	21.98 (0.0031)	21.249 (0.0022)	23.071 (0.0031)
Konstantledd	-1.804 (1.692)	0.0789 (1.254)	-0.190 (1.248)	0.926 (4.643)
Observasjonar	83	70	70	62
R ²	-0.232	-0.020	-0.003	-0.018

Effekten av korrupsjonsbetalingar for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for verksemder frå høgkorrupsjonsland. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar vert instrumentert for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for verksemder som oppnår mindre enn 50 poeng på Transparency International sin persepsjonsbaserte indeks for 2013.

Robuste standardfeil i parentesar

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Sjølv om talet på observasjonar er lågt, er det ein noko overraskande positiv signifikant (på 5%-nivå i kolonnane 1 og 3 og 10 %-nivå i kolonne 2) verknad av korrupsjonsbetalingar på profittvekst for verksemder frå land med høg grad av korrupsjon. I kolonne (4) er koeffisienten ikkje lengre signifikant. Det er likevel grunn til å vera varsam med å trekkje slutningar frå tabell 19, all den tid koeffisientane på variablane Høgteknologi, Verksemdstorleik, Verksemdalder og Eksport tredjeland alle har forteikn som ikkje er i

samsvar med kva ein ville forvente. Til dømes ville ein ha forventa eit positivt forteikn på om verksemda eksporterer til tredjeland eller ikkje då dette burde gje moglegheit for større avsetjing for verksemda sine varer og også vere positivt assosiert med internasjonalt nettverk hjå verksemda. Verksemder frå land som oppnår meir enn 50 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013 vert analyserte i tabell 20:

Tabell 20: Effekten av korrupsjonsbetalingar for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for verksemder frå lågkorrupsjonsland.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.650 (0.406)	-0.642 (0.404)	-0.541 (0.368)	-0.866* (0.459)
Høgteknologi	1.391 (1.042)	1.220 (1.162)	1.278 (1.146)	1.209 (1.196)
Verksemdstorleik	-1.157** (0.534)	-1.320** (0.539)	-1.322** (0.531)	-1.393** (0.612)
Log verksemdalder	-1.250*** (0.305)	-1.096*** (0.345)	-1.035*** (0.344)	-1.102*** (0.410)
Eksport tredjeland	1.619*** (0.419)	1.637*** (0.452)	1.627*** (0.454)	1.674*** (0.517)
Vietnamesisk oppkjøp		-1.089 (0.730)	-1.146 (0.741)	-1.757** (0.851)
Eigedomssertifikat			-0.0260 (0.547)	0.391 (0.681)
Regulering				1.156* (0.651)
Infrastruktur				-0.405 (0.431)
F-observator	15.083	15.567	19.194	18.817
Konstantledd	3.294*** (0.877)	3.227*** (0.877)	2.971*** (0.811)	4.826 (4.217)
Observasjonar	714	616	600	565
R ²	-0.136	-0.142	-0.087	-0.315

Effekten av korrupsjonsbetalingar for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for verksemder frå lågkorrupsjonsland. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar vert instrumenterte for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for verksemder som oppnår meir enn 50 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Når ein studerer tabell 20 går det fram ein negativ effekt (men berre signifikant på 10%-nivå i kolonne 4) av korrupsjonsbetalingar på profittveksten hjå verksemdene, sjølv om effekten er noko mindre enn den ein observerte på effekten av korrupsjonsbetalingar hjå dei asiatiske verksemdene i tabellane 13 og 16 på verksemdvekst. Tabell 20 underbyggjer ikkje Hypotese 3 om at korrupsjon i opphavlandet påverkar korleis korrupsjon verkar inn på verksemdene.

Det er likevel interessant å undersøkje verknaden av å auke terskelen for skiljet mellom låg- og høgkorrupsjonsland, og også inkludere opphavslanda til verksemdene som oppnår mellom 50 og 60 i den nedre kategorien.

5.3.2 Oppdeling av opphavslanda til verksemdene med høgare poenggrense

Når ein deler opphavslanda i etter om dei oppnår meir eller mindre enn 60 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013, fordeler landa seg som nedanfor:

Land som oppnår mindre enn 60 poeng på Transparency International sin persepsjonsbaserte indeks for 2013		Land som oppnår meir enn 60 poeng på Transparency International sin persepsjonsbaserte indeks for 2013	
Argentina , Kambodsja, Kina, Tsjekia, India, Indonesia , Italia, Nord-Korea, Kuwait, Filippinene, Romania, Russland, Thailand, Ukraina, Malaysia, Tyrkia, Sør-Korea, Seychellene, Dominica, Brunei, Spania		Australia, Østerrike, Belgia, Canada, Kypros, Danmark, Frankrike, Tyskland, Hong Kong, Irland, Israel, Japan, Luxembourg, Nederland, New Zealand, Norge, Singapore, Sverige, Sveits, Taiwan , England, USA	
Asiatiske	457	Asiatiske	804
Ikkje-asiatiske	18	Ikkje-asiatiske	220
Sum	475	Sum	1024

Det som gjer størst utslag i talet på verksemder er at Sør-Korea (som får 55 poeng i indeksen) havnar i kategorien av opphavsl nd for verksemder som oppnår mindre enn 60 poeng 295 av verksemdene i denne kategorien er s r-koreanske. Berre 3.8% av verksemdene i kategorien av opphavsl nd som får mindre enn 60 poeng på Transparency sin korrupsjonsindeks er frå utanfor Asia, medan tilsvarande for den andre kategorien er 21.5%.

Verksemder frå land som oppnår mindre enn 60 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013 vert analyserte i tabell 21:

Tabell 21: Effekten av korrupsjonsbetalinger for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for verksemder frå land med høg grad og mellomstor grad av korrupsjon.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.953** (0.457)	-1.083** (0.475)	-1.018** (0.468)	-1.119** (0.512)
Høgteknologi	2.401 (2.975)	2.122 (2.906)	2.200 (2.926)	2.298 (2.887)
Verksemdstorleik	-0.407 (0.874)	-0.342 (0.909)	-0.334 (0.922)	-0.401 (0.975)
Log verksemdalder	-1.293** (0.525)	-1.757*** (0.659)	-1.610*** (0.580)	-1.668*** (0.605)
Eksport tredjeland	0.761 (0.657)	0.822 (0.769)	0.859 (0.838)	1.003 (0.882)
Vietnamesisk oppkjøp		-0.904 (0.834)	-0.963 (0.802)	-0.784 (0.918)
Eigedomssertifikat			-0.192 (0.949)	-0.187 (0.976)
Regulering				0.469 (0.601)
Infrastruktur				-0.610 (0.608)
F-observator	25.178	28.670	31.379	31.330
Konstantledd	3.804*** (1.147)	4.960*** (1.309)	4.620*** (1.231)	9.311* (5.601)
Observasjonar	246	214	208	196
R ²	-0.0533	-0.0743	-0.0618	-0.0750

Effekten av korrupsjonsbetalinger for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for verksemder frå land med høg grad og mellomstor grad av korrupsjon. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalinger vert instrumentert for med sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for verksemder som oppnår mindre enn 60 poeng på Transparency International sin persepsjonsbaserte indeks for 2013.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Når ein studerer tabell 21 ser ein at ein går frå å ha positive koeffisientar for effekten av korrupsjonsbetalinger på verksemdvekst i tabell 19 til å få tydeleg negative koeffisientar, der alle spesifiseringar er signifikante på 5%-nivå. Dette er noko som i stor grad vert drive av verksemdene frå Sør-Korea.

Tabell 22: Effekten av korrupsjonsbetalingar for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for verksemdar frå land med låg grad av korrupsjon.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.178 (0.189)	-0.145 (0.167)	-0.159 (0.164)	-0.322 (0.232)
Høgteknologi	1.295* (0.676)	1.075 (0.746)	1.036 (0.749)	0.968 (0.802)
Verksemdstorleik	-0.998* (0.565)	-1.122** (0.536)	-1.122** (0.539)	-1.143* (0.592)
Log verksemdalder	-0.967*** (0.298)	-0.742** (0.329)	-0.730** (0.348)	-0.708* (0.375)
Eksport tredjeland	1.560*** (0.422)	1.496*** (0.436)	1.489*** (0.443)	1.462*** (0.472)
Vietnamesisk oppkjøp		-0.953 (0.851)	-1.015 (0.877)	-1.547 (1.075)
Eigedomssertifikat			-0.100 (0.456)	0.271 (0.549)
Regulering				0.697 (0.535)
Infrastruktur				-0.900* (0.460)
F-observator	26.467	30.388	34.292	31.691
Konstantledd	2.097*** (0.688)	1.885*** (0.702)	1.938*** (0.707)	8.738* (4.577)
Observasjonar	551	472	462	431
R ²	0.0229	0.0253	0.0215	-0.0274

Effekten av korrupsjonsbetalingar for vekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) for verksemdar frå land med låg grad av korrupsjon. Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalingar vert instrumentert for gjennom sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå for verksemdar som oppnår meir enn 60 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Når ein studerer tabell 22 går det fram at når ein set grensa til 60 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks, vert absoluttverdien av dei negative koeffisientane for Korrupsjonsbetalingar redusert for kategorien med lågkorrupsjonsland i høve til tabell 20,

der også dei sør-koreanske verksemdene inngjekk. Ingen av koeffisientane for Korrupsjonsbetaling i tabell 22 er signifikante.

Det er vanskeleg å seie kor mykje av den negative effekten av korrupsjon på profittutvikling mellom 2012 og 2013 i tabell 21 for land med høg og mellomstor grad av korrupsjon som er knyta til det at verksemdar som kjem frå mellomkorrupte land (som oppnår mellom 50-60 på Transparency Internationals indeks), vert hardare råka enn verksemdar som kjem frå land med mindre korrupsjon. Samstundes kan det vera andre faktorar ved verksemdar frå Sør-Korea som gjer at dei vert hardare råka av byråkratisk korrupsjon i Vietnam, og som driv funna i tabell 21.

6 Diskusjon

Likeins med det Fisman og Svensson (2007) finn for verksemder i Uganda, så indikerer analysen i denne oppgåva at korrupsjonsbetalingar har ein negativ innverknad på utanlandske verksemder i Vietnam, men ein finn berre statistisk signifikante funn for verksemder med opphav i Asia. Ein har derfor ikkje statistisk grunnlag til å bekrefte Hypotese 1. Samstundes er det teikn på at det er skilnadar på korleis verksemdene vert råka av korrupsjonen. Ein finn dekning i datamaterialet for at det er skilnadar i korleis verksemder med opphav i Asia og dei med opphav frå utanfor Asia vert råka, der dei førstnemnde vert tydelege negativt påverka av korrupsjon medan ein ikkje finn noko liknande signifikant effekt for dei ikkje-asiatiske verksemdene. Likevel er det ikkje dekning for å seie at den negative effekten av korrupsjonsbetalingar hjå dei asiatiske verksemdene kjem berre av ulik forretningskultur i Asia i høve til dei andre landa i samsvar med Hypotese 2. Når ein undersøker om det er forskjellar i korrupsjonsnivå i opphavslanda som ligg bak ulikskapen i korleis korrupsjon verkar inn på verksemdene som investerer i Vietnam i samsvar med Hypotese 3, finn ein ikkje statistisk grunnlag til å bekrefte denne hypotesen.

Det er verdt å diskutere desse tendensane i lys av Lee og Oh (2007) sin påstand om at Vietnam er eit land som har gjennomgripande korrupsjon men samstundes låg grad av vilkårlegheit i framferda til byråkratar og myndigheitspersonar. Denne skildringa er ikkje i samsvar med den føregåande analysen, der særleg dei asiatiske verksemdene verkar å verta negativt påverka av korrupsjon. Dette kan indikere at graden av vilkårlegheit frå vietnamesiske byråkratar kan vera høg overfor verksemder der dei har ein betre forhandlingsposisjon, og at dette gjer seg gjeldande i større grad overfor asiatiske verksemder, og særskild overfor dei frå Sør-Korea.

Særleg den signifikante negative effekten av korrupsjon for dei asiatiske verksemdene er i samsvar med funna til Fisman og Svensson (2007) si studie på verksemder i Uganda. Dette indikerer at trass at Vietnam har hatt ein høg økonomisk vekst dei siste 25 åra, så er potensialet truleg endå større, og dette potensialet vert redusert delvis som følge av vilkårlig byråkratisk korrupsjon. Denne oppgåva gjev eit bilete av korleis dette vekstpotensialet vert redusert gjennom den negative verknaden korrupsjon kan ha på utanlandske verksemder som investerer i Vietnam.

Det er likevel grunn til å vera forsiktig med å trekkja klare konklusjonar ut ifrå analysen. Oppgåva tek berre føre seg verksemdene si profittutvikling over to år, og ein har berre data for korrupsjonsbetalingar for eitt enkelt år. Dette gjer at eventuelle årlege variasjonar i korrupsjonsbetalingar eller endringar i korleis desse verkar inn på profittutviklinga ikkje kan takast høgde for. Spørsmål om korrupsjonsbetalingar er også eit kjenslevart område, og det vil derfor alltid vera ein viss risiko for feilrapportering trass at ein har freista å minimere desse gjennom å formulera spørsmåla på ein slik måte at verksemdene skal oppgje korrekte svar og vidare gjennom identifikasjonsstrategien der det er teke sektorspesifikke gjennomsnitt av korrupsjonsbetalingar på provinsnivå for å redusere faren for feilrapportering.

7 Konklusjon

I denne oppgåva vert tre hypotesar undersøkte ved å nytte ein IV-strategi. Denne IV-strategien går ut på å nytte sektorspesifikke gjennomsnitt av korrupsjonsbetalningar på provinsnivå for å instrumentere for verksemdspesifikke korrupsjonsbetalningar hjå utanlandske verksemdar til stades i tolv vietnamesiske provinsar. Det vert undersøkt korleis korrupsjonsbetalningar verkar inn på verksemdvekst som vert målt av profittvekst mellom 2012 og 2013 hjå dei utanlandske verksemdene. Desse tre hypotesane er: (1) At utanlandske verksemdar som operer i Vietnam vert negativt råka av korrupsjon, (2) at asiatiske verksemdar vert hardare råka enn ikkje-asiatiske verksemdar av korrupsjonen grunna ulik forretningskultur og (3) at verksemdar frå land med låg grad av korrupsjon vil verta hardare råka av byråkratisk korrupsjon av å operere i eit land som Vietnam, der korrupsjon er utbreidd, enn verksemdar med opphav i land med høgt korrupsjonsnivå.

Ein finn ikkje statistisk grunnlag for å bekrefte Hypotese 1. Samstundes vert det funne ein signifikant negativ effekt av korrupsjonsbetalningar på asiatiske verksemdar i samsvar Hypotese 2. Denne negative effekten verkar likevel ikkje berre gjennom ulik forretningskultur, då dette ikkje kan forklara skilnadane i effekten av korrupsjonsbetalningar på profittutvikling mellom 2012 og 2013 mellom dei asiatiske landa. Ein finn heller ikkje statistisk grunnlag til å kunne bekrefte Hypotese 3. Likevel indikerer analysen at verksemdar frå land mellomstor grad av korrupsjon (verksemdar frå land som oppnår mellom 50 og 60 poeng på Transparency International sin korrupsjonsindeks) vert signifikant negativt råka av byråkratisk korrupsjon i Vietnam. Den negative effekten av korrupsjon på verksemdvekst for verksemdar frå opphavsland med mellomstor grad av korrupsjon vert likevel i stor grad driven av verksemdene frå eit land: Sør-Korea.

Sjølv om funna i denne oppgåva må tolkast med varsemd grunna den korte tidsperioden som vert studert og faren for feilrapporteringar i spørjeundersøkinga, underbygger dei likevel at korrupsjon kan ha skadeleg effekt på asiatiske verksemdar som investerer i Vietnam, og særskild på sør-koreanske verksemdar. I tillegg peikar analysen på at det er skilnadar mellom verksemdar i korleis effekten av korrupsjon verkar inn på profittveksten deira på bakgrunn av kva land dei kjem frå. Det finne ut meir om kva som ligg bak desse skilnadane er noko som inviterer til meir forskning på korrupsjon.

Litteraturliste

- Acemoglu, D., & Johnson, S. (2003). Unbundling Institutions. *Journal of Political Economy*, 113(5), 949-995. Henta frå: https://faculty.fuqua.duke.edu/~charvey/Spur/Acemoglu_Unbundling.pdf (13.01.2015).
- Acemoglu, D., Johnson, S., & Robinson, J. A. (2001). The Colonial Origins of Comparative Development: An Empirical Investigation. *American Economic Review*, 91(5), 1369-1401. doi: 10.1257/aer.91.5.1369
- Andvig, J. K., & Moene. (1990). How corruption may corrupt. *Journal of economic behavior & organization*, 13(1), 63-76. Henta frå: http://ac.els-cdn.com/016726819090053G/1-s2.0-016726819090053G-main.pdf?_tid=f17348a2-9b24-11e4-a73e-00000aab0f26&acdnat=1421154550_7caf4482722f02aebbb65a945bf3b0ac (13.01.2015).
- Anwar, S., & Nguyen, L. P. (2010). Foreign direct investment and economic growth in Vietnam. *Asia Pacific Business Review*, 16(1-2), 183-202. doi: 10.1080/10438590802511031
- Bai, J., Jayachandran, S., Malesky, E. J., & Olken, B. (2013). Does Economic Growth Reduce Corruption? Theory and Evidence from Vietnam, NBER Working Paper No. 19483. doi: 10.3386/w19483
- Beresford, M. (2008). Doi Moi in review: The challenges of building market socialism in Vietnam. *Journal of Contemporary Asia*, 38(2), 221-243. doi: 10.1080/00472330701822314
- Bliss, C., & Di Tella, R. (1997). Does Competition Kill Corruption? *Journal of Political Economy*, 105(5), 1001-1023. doi: 10.1086/262102
- Easterly, W., & Levine, R. (1997). Africa's Growth Tragedy: Policies and Ethnic Divisions. *The Quarterly Journal of Economics*, 112(4), 1203-1250. doi: 10.2307/2951270
- Fisman, R. (2001). Estimating the Value of Political Connections. *The American Economic Review*, 91(4), 1095-1102. doi: 10.2307/2677829
- Fisman, R., & Miguel, E. (2007). Corruption, Norms, and Legal Enforcement: Evidence from Diplomatic Parking Tickets. *Journal of Political Economy*, 115(6), 1020-1048. doi: 10.1086/527495
- Fisman, R., & Svensson, J. (2007). Are corruption and taxation really harmful to growth? Firm level evidence. *Journal of development economics*, 83(1), 63-75. Doi: 10.1016/j.jdeveco.09.009
- Greif, A. (1993). Contract enforceability and economic institutions in early trade: The Maghribi traders' coalition. *The American Economic Review*, 525-548. Henta frå: <http://www.jstor.org/stable/2117532> (13.01.2015)

- Gueorguiev, D., & Malesky, E. (2012). Foreign investment and bribery: A firm-level analysis of corruption in Vietnam. *Journal of Asian Economics*, 23(2), 111-129. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.asieco.2011.11.006>
- Habib, M., & Zurawicki, L. (2002). Corruption and Foreign Direct Investment. *Journal of International Business Studies*, 33(2), 291-307. doi: 10.2307/3069545
- Harstad, B., & Svensson, J. (2011). From corruption to lobbying and economic growth. *American Political Science Review*, 105(1), 46-63. doi: 10.1017/S0003055410000523
- Kaufmann, D., & Wei, S.-J. (1999). Does "grease money" speed up the wheels of commerce? : National bureau of economic research. Henta frå: http://mpra.ub.uni-muenchen.de/8209/1/MPRA_paper_8209.pdf (13.01.2015)
- Knack, S., & Keefer, P. (1995). Institutions and economic performance: Cross-country tests using alternative institutional measures. *Economics & Politics*, 7(3), 207-227. doi: 10.1111/j.1468-0343.1995.tb00111.x
- Lee, S.-H., Lee, K., & Oh. (2007). Corruption in Asia: Pervasiveness and arbitrariness. *Asia Pacific journal of management*, 24(1), 97-114. doi: 10.1007/s10490-006-9027-y
- Leff, N. H. (1964). Economic Development Through Bureaucratic Corruption. *American behavioral scientist*, 8(3), 8-14. doi: 10.1177/000276426400800303
- Luo, Y. (2002). Corruption and organization in Asian management systems. *Asia Pacific journal of management*, 19(2-3), 405-422. Doi: 10.1023/A:1016252021370
- Mauro, P. (1995). Corruption and Growth. *The Quarterly Journal of Economics*, 110(3), 681-712. doi: 10.2307/2946696
- Murphy, K. M., Shleifer, A., & Vishny, R. W. (1991). The Allocation of Talent: Implications for Growth. *The Quarterly Journal of Economics*, 106(2), 503-530. doi: 10.2307/2937945
- Murphy, K. M., Shleifer, A., & Vishny, R. W. (1993). Why Is Rent-Seeking So Costly to Growth? *The American Economic Review*, 83(2), 409-414. doi: 10.2307/2117699
- Nguyen, T. T., & van Dijk, M. A. (2012). Corruption, growth, and governance: Private vs. state-owned firms in Vietnam. *Journal of Banking & Finance*, 36(11), 2935-2948. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jbankfin.2012.03.027>
- North, D. C. (1994). Economic Performance Through Time. *The American Economic Review*, 84(3), 359-368. doi: 10.2307/2118057
- Olken, B. (2009). Corruption perceptions vs. corruption reality. *Journal of public economics*, 93(7), 950-964. doi: 10.1016/j.jpubeco.2009.03.001

- Olken, B. A., & Barron, P. (2007). The Simple Economics of Extortion: Evidence from Trucking in Aceh, *Journal of Political Economy*, 117(3), 417-452. doi: 10.3386/w13145
- Olken, B. A., & Pande, R. (2011). "Corruption in Developing Countries," *Annual Review of Economics*, 4(1), 479-509. doi: 10.3386/w17398
- Rand, J., & Tarp, F. (2012). Firm-Level Corruption in Vietnam. *Economic Development and Cultural Change*, 60(3), 571-595. doi: 10.1086/664022
- Reinikka, R., & Svensson, J. (2005). Fighting Corruption to Improve Schooling: Evidence from a Newspaper Campaign in Uganda. *Journal of the European Economic Association*, 3(2/3), 259-267. doi: 10.2307/40004969
- Rodriguez, P., Uhlenbruck, K., & Eden, L. (2005). Government Corruption and the Entry Strategies of Multinationals. *The Academy of Management Review*, 30(2), 383-396. doi: 10.2307/20159125
- Rose-Ackerman, S. (1975). The economics of corruption. *Journal of public economics*, 4(2), 187-203. doi: 10.1016/0047-2727(75)90014-1
- Rose-Ackerman, S. (1996). The political economy of corruption: causes and consequences. *Viewpoint*, note no. 74, 1-4. Henta frå: https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/11629/multi_page.pdf?sequence=1 (13.01.2015)
- Rose-Ackerman, S. (1997). The political economy of corruption. I Kimberly, A. E. (red) *Corruption and the global economy* (s 31-60). Washington: Institute for International Economics.
- Shleifer, A., & Vishny, R. W. (1993). Corruption. *The Quarterly Journal of Economics*, 108(3), 599-617. doi: 10.2307/2118402
- Svensson, J. (2003). Who Must Pay Bribes and How Much? Evidence from a Cross Section of Firms. *The Quarterly Journal of Economics*, 118(1), 207-230. doi: 10.2307/25053902
- Svensson, J. (2005). Eight Questions about Corruption. *The Journal of Economic Perspectives*, 19(3), 19-42. doi: 10.2307/4134971
- Wei, S.-J. (2000). How Taxing is Corruption on International Investors? *The Review of Economics and Statistics*, 82(1), 1-11. doi: 10.2307/2646667
- Wei, S.-J., & Shleifer, A. (2000). Local corruption and global capital flows. *Brookings Papers on Economic Activity*(2), 303-346. Henta frå: <http://www.jstor.org/stable/2667361>
- World Bank (1999). Vietnam Country Profile 2009, Enterprise Surveys. Henta frå: <http://www.enterprisesurveys.org/~media/FPDKM/EnterpriseSurveys/Documents/Profiles/English/vietnam-2009.pdf> (13.01.2015)

Vedlegg

Vedlegg 1

Tabell 12a: effekt av korrupsjonsbetalinger på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013).

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	(3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.112 (0.147)	-0.166 (0.154)	-0.118 (0.155)	-0.241 (0.210)
Verksemdstorleik	-0.142 (0.0885)	-0.172* (0.0969)	-0.170* (0.0982)	-0.203* (0.106)
Log verksemdalder	-0.185*** (0.0485)	-0.181*** (0.0573)	-0.173*** (0.0568)	-0.161*** (0.0612)
Eksport tredjeland	0.231*** (0.0723)	0.247*** (0.0835)	0.245*** (0.0852)	0.282*** (0.0960)
Vietnamesisk oppkjøp		-0.226* (0.125)	-0.237* (0.132)	-0.310** (0.144)
Eigedomssertifikat			-0.00153 (0.0858)	0.0324 (0.0967)
Regulering				0.127 (0.128)
Infrastruktur				-0.0744 (0.0676)
Konstantledd	0.646* (0.353)	0.792** (0.360)	0.667* (0.359)	1.336** (0.672)
Observasjonar	981	824	796	742

Effekt av korrupsjonsbetalinger på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013). Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalinger vert instrumentert for gjennom sektorspesifikke gjennomsnitt på provinsnivå. Både den avhengige variabelen verksemdvekst og korrupsjonsbetaling oppgjevne i intervaller.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Vedlegg 2

Tabell 12b: Effekt av korrupsjonsbetalinger på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013) der ein nyttar ISIC rev.4 kategoriar for alle verksemdene.

Avhengig variabel: Verksemdvekst				
Variablar	(1)	(2)	3)	(4)
Metode	IV	IV	IV	IV
Korrupsjonsbetaling	-0.167 (0.221)	-0.216 (0.256)	-0.224 (0.254)	-0.360 (0.315)
Verksemdstorleik	-0.660* (0.399)	-0.722* (0.400)	-0.726* (0.410)	-0.840* (0.437)
Log verksemdalder	-0.958*** (0.224)	-0.912*** (0.259)	-0.868*** (0.264)	-0.828*** (0.281)
Eksport tredjeland	1.186*** (0.318)	1.099*** (0.352)	1.144*** (0.364)	1.252*** (0.384)
Vietnamesisk oppkjøp		-0.889 (0.564)	-0.939 (0.594)	-1.236* (0.664)
Eigedomssertifikat			-0.104 (0.380)	0.0258 (0.428)
Regulering				0.494 (0.523)
Infrastruktur				-0.430 (0.325)
F-observator	41.0179 (0.000)	28.909 (0.000)	29.6857 (0.000)	24.2543 (0.000)
Konstantledd	2.103*** (0.525)	2.293*** (0.565)	2.230*** (0.565)	5.184 (3.234)
Observasjonar	981	824	796	742
R ²	0.0715	0.0636	0.0702	0.0709

Effekt av korrupsjonsbetalinger på verksemdvekst (profittvekst mellom 2012 og 2013). Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalinger vert instrumentert for gjennom sektorspesifikke (18 ISIC rev.4-sektorar) gjennomsnitt på provinsnivå.

Robuste standardfeil i parentesar
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
 Parentesane under F-observatorane er p-verdiar

Vedlegg 3

Tabell 12c: Førstestegsregresjonen for tabell 12.

Avhengig variabel: Verksemdspesifikke korrupsjonsbetalinger	(1)	(2)	(3)	(4)
Verksemdstorleik	-0.214 (0.224)	-0.302 (0.262)	-0.308 (0.261)	-0.253 (0.274)
Log verksemdalder	-0.176 (0.132)	-0.0759 (0.160)	-0.0754 (0.175)	-0.0566 (0.199)
Eksport tredjeland	0.230 (0.187)	0.345 (0.229)	0.218 (0.227)	0.146 (0.212)
Vietnamesisk oppkjøp		-0.240 (0.308)	-0.233 (0.315)	-0.350 (0.259)
Eigedomssertifikat			0.416 (0.282)	0.507* (0.307)
Regulering				0.0435 (0.184)
Infrastruktur				0.129 (0.188)
Korrupsjonsbetaling (IV)	1.056*** (0.175)	1.141*** (0.199)	1.179*** (0.195)	1.190*** (0.209)
Konstantledd	0.242 (0.340)	-0.00715 (0.397)	-0.118 (0.404)	-1.434 (1.720)
Observasjonar	1,212	973	938	853
R ²	0.053	0.056	0.058	0.066

Robuste standardfeil i parentesar
*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Vedlegg 4: klassifisering av industriell produksjon etter teknologi-intensitet for ulike ISIC rev. 4-kategoriar.

Classification of Manufacturing Industries by Technological Intensity

As defined by the OECD and accepted by the UN and the EU

Technological intensity	Code	Description
High technology	21	Manufacture of pharmaceutical products and homeopathic pharmaceutical preparations
	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
	303	Manufacture of air and spacecraft and related machinery
Medium-high technology	20	Manufacture of chemicals and chemical products
	252	Manufacture of weapons and ammunition
	27	Manufacture of electrical equipment
	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
	30	Manufacture of other transport equipment Excluding: 301 Building of ships and boats 303 Manufacture of air and spacecraft and related machinery
	325	Manufacture of medical, dental and orthopedic instruments and supplies
Medium-low technology	182	Reproduction of recorded media
	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
	22	Manufacture of rubber and plastics products
	23	Manufacture of other non-metallic mineral products
	24	Manufacture of basic metals
	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment Excluding 252 Manufacture of weapons and ammunition
	301	Building of ships and boats
	33	Repair and installation of machinery and equipment
Low technology	10	Manufacture of food products
	11	Manufacture of beverages
	12	Manufacture of tobacco products
	13	Manufacture of textiles
	14	Manufacture of wearing apparel
	15	Manufacture and processing of leather and related products
	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
	17	Manufacture of paper and paper products
	18	Printing and reproduction of recorded media Excluding 182 Reproduction of recorded media
	31	Manufacture of furniture
	32	Other manufacturing Excluding 325 Manufacture of medical, dental and orthopedic instruments and supplies

(Kjelde: OECD)

Vedlegg 5.

Tabell 23: Korrupsjonsbetalingar til offentleg tilsette som del av årleg inntekt for verksemdar frå låg- og mellomkorrupsjonsland og frå høgkorrupsjonsland.

Låg- og mellomkorrupsjonsland		
Prosent av inntekta i uoffisielle betalingar	Talet på verksemdar	Prosent
0%	210	19,61
Mindre enn 1%	520	48,55
1-2%	192	17,93
2-5%	92	8,59
5-10%	36	3,36
10-20%	15	1,4
20-30%	3	0,28
Over 30%	3	0,28
Sum	1071	100
Høgkorrupsjonsland		
Prosent av inntekta i uoffisielle betalingar	Talet på verksemdar	Prosentandel
0%	28	21,37
Mindre enn 1%	65	49,62
1-2%	25	19,08
2-5%	13	9,92
Sum	131	100

Tabell 23 syner korleis korrupsjonsbetalingar fordeler seg mellom land som oppnår meir (øvt) eller mindre (nedst) enn 50 poeng på Transparency Internationals persepsjonsbaserte indeks for 2013. Gjennomsnittet for dei to utvala er ikkje forskjellige på 10%-signifikansnivå. Heller ikkje storleiken på verksemdene er forskjellige på 10%-signifikansnivå.